

Za ves mesec Din 12-

DECEMBER		
1 N Zedinjenje	11 S Damaz	22 M 4. adv.
2 P Bibijana	12 C Aleksand.	23 P Viktorija
3 T Franc	13 P Lucija	24 T Adam in E.
4 S Barbara	14 S Konrad	25 S Božič
5 C Saba	15 M 3. adv.	26 C Stefan
6 P Nikolaj	16 P Evzebij	27 T Janec Ev.
7 S Ambrož	17 T Lazar	28 S Ned. otr.
8 N 2. adv.	18 S Gracijan	29 N Predn. let.
9 P Delfina	19 C Urban	30 P Evgenij
10 T Melhiad	20 P Evgenij	31 T Silvester
	21 S Tomaž	

"GLAS NARODA"
LJUBLJANA -- NEBOTIČNIK

Mesečna naročnina
12 Din, za inozem-
stvo 20 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglaš po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Notranjci in sankcije
Svoboda dela in združevanja
v zadrage
Pokojninsko zavarovanje za
sebnih nameščencev za vso
državo
Politična živahnost v pre-
stolnici
Harmonikarčki gospe Ravnik
v Pragi

Št. 218

Izhaja vsak dan

V Ljubljani v petek, dne 6. decembra 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I.

Notranjci in sankcije

Logaški srez je bil do prevrata v svoji gospodarski strukturi predvsem navezan na slovenski Jadran. Trst in njegovo bližje zaledje sta našla v Notranjski svoje najboljše, najbližje in tudi najcenejše proizvajalce. Lesna kupčija, ki je že od nekdaj bila prvi in skoro edini vir vsega notranjskega gospodarstva, je imela v Trstu svojega najboljšega kupca, oziroma posredovalca. Deset in desetletne trgovske vezi so spajale Notranjsko s Trstom in se razpletale od tam dalje proti jugozapadu.

Leto 1918 je Notranjsko razpolovilo, vsa aparaturna dotakratnega gospodarstva se je prelomila, vse vezi so se pretgale; Trst z najvažnejšim zaledjem je ostal izven meja nove narodne države. Le polagoma in z največjimi naporami so se deloma obnovile stare vezi tudi preko državne meje in ustvarjale nove. Gospodarsko življenje se je pričelo obnovljati, saj mu je gospodarska konjunkturna z dneva v dan dajala novih injekcij.

Logaški srez hrani v svojih gozdovih ogromno narodno gospodarske zaklade, zato je razumljivo, da je obnovitveno delo v med vojno opustošenih pokrajinah, iskalo in tudi našlo dobave vire v svoji neposredni bližini, čeravno je ležala vmes državna meja. Nekdanje stare zveze z italijanskimi posredniki in predelovalci jugoslovanskih lesnih proizvodov, so zopet oživele, novi stiki so se navezali. Gospodarsko življenje je steklo po ugotavljenih kolesnicah. Dohodki iz gozda so dali življenje ne samo lastnikom kmetom, ampak tudi neštetim delavcem, voznikom in trgovcem. V teh časih je naše notranjsko ljudstvo živelo razmeroma dobro. Naš človek je v redu plačeval javne davkatne in skrbel po vseh svojih močeh za gospodarski napredek grude, na kateri je živel.

Splošna gospodarska kriza seveda ni šla mimo Notranjske. Cene so pričele rapidno padati zaradi zmanjšane kupne sile kupujočih držav in tudi zaradi naraščajoče konkurence. V tem stanju splošne gospodarske depresije se je moral človek omejiti na minimalni zaslužek, v kolikor ga to stanje sploh ni izločilo iz produktivnega dela. Vesela pesem žag je vsihala, nešteto sekir je zarjavelo, voznikovo veselje je minulo. Zaslužek posestnika, voznika, delavca in trgovca je postal tako skromen, da ni mogel zadovoljiti niti najnujnejših potreb. Zelo nepotrpežljivost, vztrajnost in vera v boljše čase pa so našemu ljudstvu vili val upanje, da je do kraja stisnilo pasove.

Na to stanje so katastrofalno padle sankcije, ki so z enim samim udarom pretgale tudi še oni pičli ostanek borpnega zaslužka, ki je še preostal obubožanemu Notranjcu. Veličina katastrofe, ki je zadela našega obmejnega kmeta z udarom sankcij, nam postane jasna v vseh svojih strahotnih dimenzijah, če primerjamo nekaj števil, ki so gotovo zanimive: V logaškem srezu imamo 12 velikih parnih žag, 4 žage na turbine in preko 30 vodnih žag, ki so kot posledica sankcij skoro že vse ustavile obratovanje. Trgovci ne morejo nadaljevati z delom, kajti svojih terjatev v kliringu ne morejo vnočiti. Lahko rečemo, da je od 28.000 prebivalcev sreza navezanih na les najmanj 25.000. Podružnica Ljubljanske kreditne banke na Rakeku je izplačala mesečno raznim trgovcem za vožnino in za mezde ca. 2.500.000 in to samo za sodna okraja Lož in Cerknica, za sodni okraj Logatec so izplačevali trgovci tudi mesečno okrog pol milijona dinarjev. Za nakup lesa pa so mesečno izdali trgovci okrog 2 milijona.

Sankcije trajajo komaj štirinajst dni in ves srez čuti vso njihovo trdoto, kajti že dosedaj zaznamuje srez izpadek 2 in pol milijona dinarjev. Škoda, ki iz dneva v dan narašča, se bo še povečala, če se razmere ne izpremenijo, kajti izvozniki imajo sedaj še druge skrbje glede bodočnosti. Upravičeno se sprašujejo, ali ne bo ukinitve sedanjih trgovskih zvez imela pogubnih posledic tudi za bodočnost. Kje naj najde naš les nova tržišča?

Zato je nujno in neobhodno potrebno, da se naše oblasti z vso resnostjo pozanimajo za logaški srez, ki mu v teh zimskih dneh preti katastrofa lakote. Predvsem morajo naše merodajne oblasti upoštevati, da je Notranjska v trenutku, ko zamre lesna kupčija, popolnoma pasivna dežela. V nobenem delu naše Slovenije niso ljudje tako tesno navezani na gotovino, kakor v tem delu. Poljedelstvo in danes že tudi živinoreja sta za notranjskega kmeta človeka skoro brez vsakršnega gospodarskega pomena. Poljski pridelki in mlečni izdelki zadostujejo jedva za par mesecev preživljanja v letu. Logaški svet in zveržena oblika površine, slaba rodovitnost zemlje, razmeroma visoka nadmorska lega, ne dovoljuje nobenega večjega razmaha poljedelstvu in

V pričakovanju italijanske geste

Izdelan je nov načrt sporazuma

Če tudi ta poskus sprave propade, za Italijo ni več pomoči, tako so dijo v Parizu in Londonu

Pariz, 5. decembra. Agencija Havas poroča: Listi danes razpravljajo predvsem o vprašanju, ali bo mogoče v čim krajšem času priti do kompromisne rešitve vzhodno-afriškega spora, ker postaja vprašanje o izvozu petroleja v Italijo vedno bolj pereče. Listi z zadovoljstvom ugotavljajo, da je Velika Britanija mnogo doprinesla k ublažitvi situacije, ko je odredila umik dveh angleških križark s Sredozemskega morja.

»Petit Parisien« pravi, da bi odgoditev prepovedi izvoza petroleja gotovo olajšala nadaljnja pogajanja, da pa bi glede na današnjo situacijo taka odgoditev prišla v poštev le, če bi tudi Italija s svoje strani napravila kako primerno gesto, ki bi jo Anglija z zadoščenjem sprejela.

Načrt strokovnjakov

»Echo de Paris« pravi, da sta vzhodno-afriška strokovnjaka de Saint Cantin in Peterson v glavnih potezah sestavila načrt za sporazum, ki bi lahko služil kot osnova za nadaljnja pogajanja, če bi italijanska vlada pokazala pomirljivejšo razpoloženje, kakor ga kaže sedaj. Osnovne točke tega načrta so po mnenju lista naslednje: 1. Abesinija naj dobi neko luko v Eritreji, 2. Italija odstopi večji del pokrajine Tigre,

tako da ostane Aksum Abesiniji, 3. italijanski Somalijski se priključi ozemlje južne Abesinije vse do 8. stopnje severne širine in 40. stopnje zapadne dolžine v smislu angleškega odnosno do 38. stopnje zapadne dolžine v smislu francoskega predloga, 4. Abesinija bi v ostalem ostala popolnoma nezavisna država pod mednarodno zaščito. Abesinskemu cesarju bi bilo prepuščeno, da po svoji volji sklene z DN pogodbo o pomoči.

Tabou piše v »Ouvrue«, da je Laval že izročil italijanskemu poslaniku francosko-angleške predloge in da mu je pri ti priliki izjavil, da Italija ne sme pričakovati novih predlogov pred prepovedjo izvoza petroleja in da bodo morda sledile še druge sankcije.

Hoare-Mussolini

»Matin« trdi, da se bo angleški zunanji minister Hoare sestal najbrž za božične praznike z Mussolinijem. V zvezi s tem računajo o popuščanju italijanske vlade. Verjetno je, da bo Italija ponovno vztrajala na zahtevi po mednarodnem mandatu s privilegiranim položajem Italije.

Pariz, 5. decembra. r. Ministrski predsednik Laval je imel včeraj popoldne daljši

sestaneček z italijanskim poslanikom. Sodijo, da se je ta sestaneček nanašal na bližnji poset angleškega zunanjega ministra sira Samuela Hoara v Parizu. Francoski politični krogi kažejo neko rezerviranost glede sugestije, da bi se seje odbora osemnajstotrice znova odgodile.

USA in izvoz petroleja Izjava drž. tajnika Hulla

Washington, 5. decembra. g. Hull je novinarjem izjavil, da ni informiran o pogodbi med petrolejsko družbo »Standard Oil Company« in Italijo. Sicer osebno zasleduje vesti, ki se nanašajo na slična vprašanja, toda zaenkrat ostaja pri svojem stališču, da pomeni izvoz vojnega materiala, čim bi prekoračil svoj normalni obseg, prekršitev zakona o nevtralnosti. V vrsto vojaškega materiala spadata vsekakor tudi petrolej in baker.

V ostalem zastopajo tukajšnji politični krogi stališče, da vlada brez dovoljenja kongresa ne more prepovedati izvoza petroleja. Kongres pa vladi lahko da tako pooblastilo le v primeru, če prepovedo tudi druge države izvoz petroleja v Italijo.

Položaj na bojiščih

Dež — božje znamenje

Asmara, 5. decembra. AA. Italijanska poročila potrjujejo vesti, s katerimi so se napovedovali važnejši dogodki na severni fronti. Abesinci so pričeli vzdolž reke Takaze razvijati zelo živahno akcijo. Pričakovati je, da bodo skušali preko reke napasti desno krilo italijanske vojske. Glavni del abesinske armade, pa ima nalogo zadržati italijansko vojsko pri Makali. Italijanski letalci so odkrili velike abesinske oddelke, ki prodirajo proti Makali.

Reuterjevo poročilo

London, 5. decembra. Agencija Reuter je objavila snoči naslednje poročilo o dogodkih v Vzhodni Afriki:

Perioda priprav za nove boje na severni in južni fronti se še ni zaključila. Ze celih 15 poslednjih dni ni nikakih vesti o večjih spopadih in bojih. Spopadi prednjih straž pa dokazujejo, da se tako Italijani kakor Abesinci vedno bolj naglo pripravljajo na novo borbo. Vsekakor ti spopadi nimajo nikakega pomena za občo vojno situacijo.

Cesar v Desiju

Abesinski cesar se še vedno mudi v Desiju, kjer sprejema razne šefe severne vojske, ki mu podajajo podrobna poročila o stanju v svojih sektorjih in ki se z njim in njegovimi vojnimi svetovalci posvetujejo o nadaljnjih vojaških operacijah. Vse kaže, da se bo cesar odločil za radikalno spremembo sedanje abesinske taktike.

Italijani med tem polagoma prodirajo v Tembijske gore. Ponovno so že premagali in razpršili posamezne abesinske oddelke, ki pa so se za njihovim hrbtom spet zbrali

sadjarstvu, pa tudi pogoji umne živinoreje so skrajno omejeni. Zaradi hermetične zapore v Italijo je živinska kupčija, v kolikor sploh prihaja v poštev, danes povsem fluzorna. Tujski promet je nerazvit, čeprav bi pri ugodnejših prometnih žilah mogla Notranjska nuditi turistom in sportnikom mnogo izrednih užtkov.

Naloga naših oblasti je, da poskrbe, da ne bosta naš dežev in voznik v teh težkih časih umirala od gladu. Sila je velika. Skrb merodajnih faktorjev mora biti, da se sredstva, določena za pasivne kraje, pritegnejo na resnično pasivni notranjski srez, saj mora biti oblastem znano, da je logaški srez tudi v najboljših časih navezan na uvoz žitaric.

Apeliramo na vso našo javnost, da moralno podpre stremljenja naših obmejnih Notranjcev za zboljšanje njihovega obupnega gospodarskega stanja

Živahna abesinska akcija ob reki Takazi — Pred radikalno spremembo abesinske taktike

in pričeli znova napadati manjše italijanske oddelke in transporte.

Božje znamenje

Iz Addis-Abebe poročajo, da je včeraj v prestolnici tako hudo deževalo, da tega ob tem času ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Prebivalstvo se je silno razveselilo dežja, ker ga smatra za znamenje božje, povoljno za Abesinijo.

Pomanjkljiva oskrba ranjencev

Iz Hararja je prišla vest, da je mesto popolnoma evakuirano. Poslednji kontingenti abesinske vojske so včeraj zapustili mesto. Prebivalstvo je abesinske oddelke spremljalo več kilometrov daleč. Iz Džidžige poroča vojni poročevalec agencije, ki je bil na fronti, da južno Dagabura ni nikakih bolnic in da se vrši prevažanje ranjencev s fronte v zaledje zelo neredno. Zdravniki so poročevalcu povedali, da leže ranjenci

Boi dveh front v Franciji

Laval se posvetuje...

Pariz, 5. decembra. r. Danes popoldne pred sejo poslanske zbornice se sestane radikalno-socialistični klub. Zelje kluba, ki jih je Edouard Herriot sporočil Lavalu, so, da se obdržijo na dnevnem redu zakonski načrti poslancev Saubina in Guena. Vlada naj bi pristala na takojšnjo razpravo o njih. Tudi senat naj bi tekste predloženih zakonov sprejel še pred koncem tega leta.

na goli zemlji. Nekateri morajo po več dni čakati na zdravniško pomoč. Več jih je že umrlo, preden jih je zdravnik sploh videl.

Abesinci so evakuirali Harar

Addis-Abeba, 5. decembra. AA. Nad Addis-Abebo se je utrgal oblak. V centralni Abesiniji je to ob tem času zelo redek pojav.

Iz Hararja poročajo, da je mesto že popolnoma evakuirano. Abesinske čete so se utaborile v daljnji okolici. Kakor znano, je evakuacijo odredil abesinski cesar z namenom, da bi očuval prebivalce pred letalskimi napadi.

Posebni poročevalci agencije Havas je sporočil, da se je izvršilo evakuiranje Hararja v popolnem redu. Abesinske vojske, ki so bili doslej v Hararju, so razmestili po taboriščih v okolici mesta ter vzdolž ceste, ki vodi proti Džidžigi. Na sektorju Harar-Džidžiga je zdaj zbranih 40.000 vojakov. V mestu vlada v ostalem mir. Odredbe oblasti so bile izvršene z največjo disciplino.

Ofenziva pri Makali?

Džibuti, 5. decembra. Reuter poroča: Po še nepotrjenih vesteh so Abesinci začeli snoči južno od Makale ostro ofenzivo. Podrobnih poročil o tej ofenzivi še ni.

Po teh predlogih naj bi se mobilna garda podredila ministrstvu za notranje zadeve. Nadalje zahtevajo radikalno-socialistični poslanci obnovo sodne preiskave proti novinarjem, ki so nagovarjali ljudi k političnim umorom. Herriot je Lavalu izjavil, da bodo njegovi prijatelji podprli vlado, če pristane na te koncesije.

Popuščanje napetosti?

V političnih krogih se je razširila govorica da je ministrski predsednik Laval izjavil Herriotu, da se mu zaradi interesov narodne obrambe zdi naravnost nemogoče izločiti mobilno gardo iz kompetence vojnega ministra. Radikalnim zahtevam bo v ostalem kolikor mogoče ugodil. Odgovoril bo nanje tudi s posebnim govorom, ki ga bo imel v kratkem v poslanski zbornici. Snoči je zavladal v poslanskih krogih vtis, da bo notranjepolitična napetost danes že precej popustila in da se bodo povečale šanse za vlado, da dobi večino.

Laval je imel snoči daljši sestaneček tudi z Marinom Berardom, Fabriem, Mandelom in Loranom. Posvetovali so se o političnem položaju. Z vojnimi ministrom se je razgovarjal o vprašanju mobilne garde.

Ekspoze kmetijskega ministra

Svoboda dela in svoboda združevanja v zadruge

Svoboda opredeljevanja zadrug v zveze, popolna avtonomija, popolna jurisdikcija, pomembne olajšave in zagotovitev gmojne podpore — Glavne karakteristike novega osnutka zakona o gospodar. zadrugah

Beograd, 5. decembra. AA. Na seji odbora za proučevanje zakonskega predloga o gospodarstvenih zadrugah, ki se je vršila danes popoldne ob petih v Narodni skupščini je imel kmetijski minister Svetozar Janković obširen govor in med drugim dejal tudi to-le:

Zakon o gospodarskem združništvu je zato izdelalo ministrstvo za kmetijstvo, kot najbolj zainteresirani resor. Zato imam dolžnost zagovarjati v narodnem predstavnstvu ta zakon, v moji odsotnosti ga bosta pa zagovarjala vladna poverjenika g. Milan Novaković, pomočnik in Vladimir Vujnović, načelnik kmetijskega ministrstva.

Glede oseb ali kategorij državljanov, ki lahko v mejah zakona ustanove zadruge kot orodje za pospeševanje svojega gospodarstva, stoji zakonski predlog, ki je pred vami, na najširšem stališču. Vsak sloj prebivalstva lahko ustanovi zadruge in vsakdo je lahko njen član. Isto velja tudi za posle, s katerimi se sme zadruge baviti. Tu stoji zakon na stališču, da se sme zadruge kolektivno baviti z vsakim poslom, s katerim se smejo baviti tudi njeni člani. Drugače je namen zakona ustvariti solidne temelje za zdrav razvoj vseh vrst združništva; predvsem preprečenje škodljivih vplivov, ki bi utegnili zavirati pravilno delovanje zadrug in njihovih zvez, dalje preprečenje, da njihovo delo ne zaide v krivo smer, in na koncu podeljevanje olajšav in zagotovitev materialne podpore združništvu, da bo združništvo sposobno za tiste naloge, ki so neobhodne in zelo važne. Tu moram pripomniti, da nekaterih vrst olajšav, in sicer zelo važnih, kakor je n. pr. davčna oprostitve, ta zakon ne omenja, ker jih morajo zadruge izpolniti, da bodo proste davkov. Stvar posameznih resorov je, da v svoji pristojnosti dovolijo zadrugam te ali one olajšave. Ker zadruge po tem zakonu ne bodo pridobitna podjetja, se je s tem dognal splošni glavni pogoj, da se jim lahko dajejo olajšave v vseh smereh.

Pri izdelavi tega zakona, ki je ne samo gospodarski, temveč tudi še posebno socialni zakon in ki ima vplivati ne samo na gospodarski temveč tudi socialni in kulturni razvoj našega naroda, je bilo treba v polni mери upoštevati tudi naše dosedanje izkušnje v tej panogi naga narodnega življenja. V zvezi s tem ne bo neznano dejstvo, ki je zelo značilno za to stvar, namreč, da so krizo, ki je zajela naše združništvo mnogo bolj prenesle zadruge, kakor njihove zveze in da je kriza v združništvu v mnogo večjem obsegu pritisnila vrhove kakor spodnje sloje. V tem bi mogli videti tolažilni pojav, vsekakor tolažljivejšega, kakor če bi bilo nasprotno. To pomeni, da so temelji našega združništva zdravi, in če je treba kaj zdraviti, je treba zdraviti vrhove.

Pri izdelavi tega zakona je bilo torej treba imeti bolj pred očmi gornje sloje združništva kakor spodnje, bolj zveze kakor zadruge. Človeška dejanja niso brez napak. Človek greši še tedaj, kadar deluje v svojo najneposrednejšo korist, koliko bolj pa greši šele tedaj, kadar ve, da ne bo sam občutil vseh posledic neuspeha. To drugo velja za zadruge zveze. Pri urejanju razmer pri združništvu bi bilo treba temu dejstvu posvetiti posebno pozornost. Razen tega je razmerje med zadrugami in njihovimi zvezami zelo kočljivo. Tu so nekateri moralni oziri, in ne samo čiste poslovne zveze. Ni odnošajev na primer med kreditnimi zadrugami kot vlagalkami do njihovih zvez, kakor obstoji odnošaj med navadnimi vlagalci in denarnim zavodom. Vse to so momenti, ki silijo zakonodajalec da posveti razmerju med zadrugami in njihovimi zvezami posebno pozornost in da upošteva zlasti položaj zadrug do njihovih zvez. Pri tej priliki moram celo odkrito pou-

dariti, da je škoda, da iz čisto tehniških razlogov ni moči izvesti tega, da bi bil vpliv zadrug na posamezne določbe tega zakona večji kakor je in da bi bil vsaj tolikšen, kolikršen je vpliv zastopnikov zvez. Iz izkušnje vemo, da so se zadruge v krizi moge in znale bolje orientirati in da z manjšo škodo prestajajo krizo kakor njihove zveze, in da so zato sposobne presoditi, kaj je dobro in kaj ni, kaj je koristno in kaj škodljivo in zadrugnem poslovanju. Mnogo zadrug razpolaga z znanimi združništvom podjetji in bi se lahko dobro znašle in obdržale v gospodarskih pretresljajih, v katerih so po drugi strani mnoge njihove zveze popolnoma propadle ali pa zašle v velike težkoče. Bile bi zato dragocene zaveznice tudi pri mnogih določbah tega predloga, zlasti pri tistih, s katerimi se ne bi vjemali zastopniki njihovih zvez. Zato poudarim, da smo pri urejanju nekaterih določb tega zakonskega predloga posebej imeli pred očmi te okoliščine in da smo posebno pozornost posvetili koristim zadrug. Ena izmed važnih določb je ta, ki ima na umu izločitev kreditnih zadrug od ostalih vrst za-

drug. Namen je, da se kapital, ki se bo zbral s kreditnimi zadrugami, zavaruje pred bolj ali manj nezanesljivimi posli spekulativnega značaja. Mešanje teh zadrug se je pokazalo običajno kot škodljivo. To tudi ni čudno, če imamo pred očmi, da v takšnih primerih ista skupina ljudi dovoljuje in sprejema kredite, kar nikakor ne more biti zdravo.

Druga določba je tista, ki zadrugam za prodajo pridelkov ne dovoli, da bi od članov kupovali pridelke na fiksen račun. Ta določba ima namen zaščititi izrazito pridelovalske zadruge pred spekulacijo in nevarnostjo izgub. Namesto fiksne cene sme zadruge dati samo predutjme do prodaje in obračuna. Izgube nima nihče nositi razen zadrugnikov in zato kupovanje na fiksen račun v združništvu nima opravilne. Z izključitvijo izgub iz te vrste zadrug, bodo zadruge dobile boljše kreditno sposobnost, ki jim je posebno potrebna. Enako bodo tudi kreditne zadruge dobile zaupanje vlagalcev, če se bodo pri svojem delu ogibale poslov spekulativnega značaja, kar je posebno važno danes, v dobi, ko imamo krizo zaupa-

nja in nejasne kreditne osnove. Za kreditiranje nekreditnih zadrug in njihovih zvez ima zakon pred očmi ustanovitev zadrugne banke.

Posebno pozornost posveča zakon reviziji zadrug in zvez kot posebno važnemu poslu v združništvu. Ker postane revizija zadrug obvezna, je zakonodajalec poskrbel, da združništvu zagotovi določena stalna sredstva za stroške revizije, in sicer iz dohodkov državnih denarnih ustanov. Združništvo bo po tem zakonu popolnoma avtonomno. Upravne oblasti imajo samo pravico do nadzorstva nad izvršitvijo zakona, nimajo pa nikake ingerence. Za vse spore so pristojna redna sodišča, tako tudi za vse kazni.

Svoboda dela in svoboda združevanja v zadruge, svoboda opredeljevanja zadrug v zveze, popolna avtonomija, popolna sodna jurisdikcija, pomembne olajšave in zagotovitev gmojne podpore — to so glavne karakteristike tega zakonskega predloga, ki bo, preprčan sem, mogel zajamčiti zdrav in čvrst razvoj — vsemu združništvu in v vseh smereh.

Pokojninsko zavarovanje zasebnih nameščencev za vso državo

BEograd, 5. decembra. AA. Vprašanje razširitve pokojninskega zavarovanja zasebnih nameščencev po zakonu o Pokojninskem zavodu zasebnih nameščencev v Ljubljani na področje vse države, je predmet posebnih študij pristojnih činiteljev v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje, in sicer po izrečenem nalogu ministra dr. Mirka Komnenovića. Pravi povod temu je dala nedavna anketa zveze zasebnih nameščencev Jugoslavije, zveze bančnih, zavarovalniških, trgovskih in industrijskih uradnikov kraljevine Jugoslavije in zveze lekarnarskih sodalcev, ki se je vršila v Beogradu in je v svoji resoluciji apelirala na ministra, da naj izkoristi in uresniči pooblastila iz finančnega zakona, ki se nanašajo na to stvar. Razen tega je nedavno tudi jugoslovansko novinarsko združenje uvedlo posebno akcijo za pokojninsko zavarovanje vseh članov pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani.

Razširjenje pokojninskega zavarovanja zasebnih nameščencev je velikega socialnega in finančnega pomena. Na področju Slovenije in Dalmacije, kjer velja zakon o tem zavarovanju, je zavarovanih več kot 10.000 zasebnih nameščencev. Premijske rezerve so znašale konec leta 1934 Din 315.371.864. Isto leto je bilo izplačanih rent, odpravnin itd. za Din 10.910.000. Iz teh števk se more sklepati, kolikršen učinek bo imelo zavarovanje, če se razširi na področje vse države. Minister za socialno politiko in narodno zdravje Mirko Komnenović je zdaj pozval Pokojninski zavod v Ljubljani, da v mejah zakonskih pooblastil izdela načrt uredbe o razširjenju tega zavarovanja, obenem je pa pozval zavod, da mu pošlje potrebne statute in druge podatke, potrebne za presojo možnosti razširitve pokojninskega zavarovanja. Zdaj pričakuje ta elaborat iz Ljubljane, potem pridejo pa na vrsto nadaljnji koraki za končno ureditev tega vprašanja.

To vprašanje je načel že zdavnaj pokojni predsednik Pokojninskega zavoda Vrtovec. — Zainteresiranim krogom se je posrečilo, da je minister za socialno politiko in narodno zdravje dobil v finančnem zakonu pooblastilo, da more, kadar spozna, da gospodarske razmere to dovolijo, razširiti pokojninsko zavarovanje po določbah razčiščenega besedila zakona o pokojninskem zavarovanju zasebnih nameščencev v Ljubljani še na ostale kraje kraljevine Jugoslavije, kjer doslej tega zavarovanja ni bilo, in sicer za vse gospodarske panoge, ali pa za posamezne.

Zakon, za katerega gre je stopil v veljavo že leta 1906. Nosilec tega zavarovanja v bivši Avstriji je bil splošni Pokojninski zavod za nameščence na Dunaju. Dalmacija in Slovenija sta spadali v področje zavoda v Gradu. Po prevratu je Pokojninski zavod v Ljubljani postal samostojen in je nadaljeval svoje delovanje na področju Slovenije in Dalmacije. Leta 1922. je izšel zakon o pokojninskem zavarovanju zasebnih nameščencev za Slovenijo in Dalmacijo, ki vsebuje v glavnem vse določbe bivšega avstrijskega zakona s potrebnimi izpremembami.

Bistvene izpopolnitve zakona vsebujejo določbe in pravila za podeljevanje draginskih doličlad vpokoencem tega zavoda in njegove statute ki vsebujejo potrebne določbe o samoupravnem poslovanju in o organizaciji Pokojninskega zavoda. Po tem zakonu so se dolžni zavarovati nameščenci, ki imajo po vrsti svoje službe značaj uradnikov ali če vrše delo v glavnem umstvenega značaja. Vsi nameščenci, ki so zavarovani pri Pokojninskem zavodu so razdeljeni po višini svojih letnih prejemkov v 14 glavnih razredih. Vsakemu glavnemu razredu ustreza določen temeljni znesek. To je letna zavarovana plača, ki služi za temelj mesečni premiji in za obračunavanje pokojnine.

S tem zavarovanjem si vsak nameščenec zavaruje telet prejemke pri Pokojninskem zavodu: 1. invalidsko rento v primeru nesposobnosti za službo, 2. rento v primeru starosti,

3. v primeru nameščentve smrti za rodbinske člane: vdovino, otroško rento in odpravnino vdovi in otrokom ali siromašni materi.

Poleg drugih zakonskih pogojev za zavarovanje je potrebno, da je potekel določen rok staža, ki znaša za vsako rento najmanj 60 mesecev. Če pa nastopi nesposobnost, ranjenost ali smrt zavarovanega nameščencega kot posledica nesrečnega naključja v službi, se prizna pravica do rente ne glede na staž.

Kakor smo že gori povedali, pričakujejo v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje elaborat Pokojninskega zavoda v Ljubljani, da bo možna končna ureditev tega vprašanja.

V vseh nameščentskih organizacijah vlada za

Poživiljeno politično življenje v prestolnici

Beograd, 5. decembra. b. V teku nadaljnjih dni bodo s svojim delom okrog novih zakonskih načrtov nadaljevali tudi drugi skupščinski odbori, ki so bili izvoljeni, da proučijo one zakonske načrte, ki jih je predložila Narodni skupščini vlada dr. Milana Stojadinovića. V soboto 7. decembra se bo vršila prva seja zakonodajnega odbora, ki mora proučiti novi zakonski načrt o prestopkih, ki ga je izdelalo ministrstvo za notranje zadeve. Čez nekaj dni bo pričel s svojim delom tudi zakonodajni odbor, ki mora proučiti novi trgovinski zakon, ki ga je predložil Narodni skupščini minister

to vprašanje velikansko zanimanje. To se vidi tudi iz vlog, dopisov in predlogov, ki jih ministrstvo dobiva. Pričakovati je, da se bodo o tej stvari te dni izrekle še nekatere prizadele ustanove in društva, katerih sodba bo dragocena pri ureditvi tega važnega socialnega vprašanja. NAŠ NOVI poslanik v Sofiji

BEograd, 5. decembra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kr. namestništva in na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra zunanjih zadev je imenovan za pooblaščenca ministra in izrednega poslanika pri kraljevskem poslanstvu v Sofiji v drugi skupini 1. stopnje g. Momčilo Starm-Jurišić, pomočnik zunanjega ministra v isti skupini in stopnji.

za pravosodje dr. Miškulin. V teku današnjega in večerajšnjega dne je dospelo v Beograd veliko narodnih poslancev, ki so bili izvoljeni v zakonodajne odbore. Z njihovim prihodom je nastalo tudi živahnejše politično življenje. Sklicana je tudi plenarna seja Jugoslovanskega neodvisnega kluba, ki mu predseduje prota Milan Božić. Na tel seji se bo obravnavalo o političnem položaju, nakar bo tudi Neodvisni klub zavzel svoje posebno stališče pri celotnem zakonodajnem delu v posameznih zakonodajnih odborih.

G. Dragiša Cvetković o JRZ

Beograd, 5. decembra. Predsednik poslankega kluba JRZ g. Dragiša Cvetković je večeraj prispeval v Skopije, kjer je imel s svojimi pristajši konferenco, na kateri je poudaril potrebo podrobne organizacije JRZ v Vardarski banovini. Ob tej priliki je dal časnikarjem tudi izjavo, v kateri je poudaril politično aktivnost pristavev JRZ in dosedanj razvoj in osnivanje v organizaciji JRZ po vsej državi. Ob koncu svoje izjave je izjavil sledeče: Vlada dr. Milana Stojadinovića, ki je omogočila nov politični razvoj, je velik korak v pravcu normalizacije političnih prilik v naši državi. Kakor vidite, se politično življenje razvija v dobrem pogledu, politični sestanki in shodi se lahko vrše nemoteno, javljajo se nove politične stranke, kar pomenja, da normalno politično življenje dozoreva brez vseh težkih posledic, kakor jih je predvideval prejšnji politični položaj.

Konferenca glede imovinskih občin

Zagreb, 5. decembra. b. Danes dopoldne se je vršila v banski palači seja za saniranje vseh imovinskih občin v naši državi. Na to konferenco so prispevali iz Beograda ministar za šume in rude Djura Janković in minister za pravosodje dr. Miškulin. Poleg teh se je te konference udeležil tudi ban Savske banovine dr. Kostrenčić in podban dr. Hadži, nar. poslanik dr. Grba ter predsedniki in delegati vseh imovinskih občin v državi.

Konferenci je predsedoval minister za šume in rude g. Janković, ki je v svojem govoru naglašal glavne smernice, v katerih se mora kretati končna sanacija imovinskih občin, ki so prišle z ozirom na vsesplošno gospodarsko krizo v težak materialni položaj. Obširen ekspoze o stanju imovinskih občin je imel inž. Perušić. Po njegovem referatu so imeli predsedniki po-

sameznih imovinskih občin dalje govore, v katerih so opisovali poostren položaj posameznih občin in dokazovali nujnost rešitve tega vprašanja. Poleg teh so nastopili na tej konferenci tudi predstavniki gospodarskih stanov, ki so iznesli težke posledice z ozirom na izvajanje sankcij napram Italiji. V glavnem se je poudarjalo, da mora kraljevska vlada skrbeti, da se te sankcije čimbolj ublažijo in da država utрпи pri tem čim manj škode.

Avdijenca angl. poslanika

Beograd, 5. decembra. b. Opolномоćeni minister in izredni poslanik Velike Britanije na našem dvoru g. Cambell je obiskal danes dopoldne predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra dr. Stojadinovića in ostal z njim delj časa v razgovoru.

Kongres Zveze avtonomnih mest

Beograd, 5. decembra. b. Osmi kongres Zveze avtonomnih mest se bo vršil na Sušaku od 7. do 8. t. m. Na tem kongresu se bo izdelal tudi projekt izpremembe zakona o mestnih občinah.

Kliring

Beograd, 5. decembra. AA. Po poročilu Narodne banke je bil dne 5. decembra izplačan na nemškem kliringu kot zadnji avizo štev. 8952, na italijanskem kliringu pa avizo štev. 75.895.

Aljehin : Euwe — 14:13

AMSTERDAM, 5. decembra. AA. Aljehin in Euwe sta predvečerašnjim pričela igrati 26. partijo za svetovno šahovsko prvenstvo. Partija je bila v 40. potezi prekinjena. Situacija je bila za Euweja zelo povoljna. Večraj se je partija zaključila. Po 47. potezi se je Aljehin udal. — Euwe vodi z 9:7. Deset partij je bilo remiziranih.

Osebnosti

Beograd, 5. decembra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. je z ukazom kr. namestništva na predlog prosvetnega ministra imenovan za rednega profesorja stolice civilnosodnega postopka s stecajnim pravom v drugi skupini druge stopnje na pravni fakulteti ljubljanskega vseučilišča g. Rudolf Sajovic, kasacijski sodnik stola sedmorice, oddelke B v Zagrebu. Povišan je za tajnika četrte skupine druge stopnje filozofske fakultete ljubljanskega vseučilišča g. Viktor Zalar, tajnik te fakultete v peti skupini.

Premeščena sta: k direkciji pošte, brzojava in telefona v Beogradu Marija Mohorić, kontrolor pošte Ljubljana III., k pošti Maribor I Karel Hribernik, višji kontrolor pošte Smarje pri Jelšah.

Beograd, 5. decembra. b. Za višjega svetnika ministrstva socialne politike in narodnega zdravja v 3. skup., 2. stop. je napredoval dr. Marijo Krmpotić, dosedaj 4. skup., 1. stop. Odlikovan je v ministrstvu za kmetijstvo šef računovodstva viš. rač. inspektor g. Ivan Rus z redom Jugoslovanske krone 4. stop.

Beograd, 5. decembra. b. Napredovali so v 6. polož. skup. za tehničnega viš. pristava Komelj Anten, viš. pristav tehničnega oddelka pri sreskem načelstvu v Celju, v 7. polož. skup. je napredoval Petrov Vladimir, tehnični pristav pri sreskem načelstvu v Novem mestu, Navinšek Emil, tehnični pristav pri tehn. oddelku banske uprave v Ljubljani in Dolenc Janko, tehničar pri sreskem načelstvu v Dubrovniku

Znani rekorder v skakanju s palico Hoff potuje zdaj po Norveški in prireja po vseh večjih mestih sportno revijo, ki zanje velike uspehe. Slika ga kaže s partnerico v ljubkem prizoru z revije

Odmevi

Na snočnji seji madžarskega parlamenta so razpravljali o interpelaciji nekoga poslanca vladne stranke glede brošure, ki jo zadnje dni širijo madžarski legitimisti. Interpelant je ostro obsojal brošuro, ker se žaljivo izraža o voditeljih madžarske vojne za nezavisnost leta 1848 in 1849 Kosuthu in Pötfiju ter drugih. Nadalje je protestiral proti temu, da se v brošuri Oton Habsburški imenuje za kralja. Preden je na interpelacijo odgovoril pristojni minister, se je oglašal predsednik zbornice, ki je ugotovil, da se po madžarskem državnem pravu smatra za kralja samo vladar, ki se po predpisanim ceremonielu svečano krona s koro so sv. Stefana. — Notranji ministri: Kosma je nato odgovoril na interpelacijo in dejal, da bi bila velika napaka misliti, da je glede na današnjo notranjo in mednarodno politično situacijo restavracijsko propagando take vrste najstrožje kaznovati, ker bi lahko tudi lastnim avtorjem povzročila največjo škodo. Vlada je že jasno izrazila svoje stališče o tem vprašanju in ga zavrnila ne misli spreminjati. V primeru potrebe bo vlada izdala stroge odredbe proti taki propagandi.

»Neues Wiener Journal« priobčuje članek generala Nussela, bivšega člana vrhovnega francoskega vojaškega sveta, v katerem pravi pisec, da bi morebitni spopad med Veliko Britanijo in Italijo pomenil veliko nevarnost za Francijo. Dočim bi Velika Britanija zaradi oddaljenosti bojišča vsaj v prvi dobi vojne lahko mirno opravljala svoje posle, bi zašla Francija v nenavadno težek položaj. Braniti bi morala svojo sredozemsko obalo in svoje alpske meje. Kakor leta 1914 bi morala Francija tudi to pot nositi glavo breme spopada.

Minister za propagando dr. Göbbels je imel na kongresu nemških listov v Kölnu govor, v katerem je med drugim dejal: Zdaj, ko so premagane prehodne težave, bi smeli reči, da ima nemški tisk danes zares nemško lice. Tisk je danes posredovalec v nemški politiki v najboljšem in najširšem pomenu besede. — Göbbels je nato govoril še o čiščenju v vrstah političnih novinarjev in poudaril, da je bil prestolovski tisk pred prihodom nacionalnih socialistov 90% v rokah Židov, tako da sploh ni bilo moči govoriti o kakšnem nemškem javnem mnenju. Danes lahko s ponosom rečemo, da ves nemški tisk spet nemški piše. Naš tisk je tako postal odmev javnega mnenja nemškega naroda. Minister je poudaril končno, da tudi tajna polagoma začneja razumovati, da ne sme biti več dovoljen luksuz neomejene svobode prepričanja vsakega posameznika. Mi smo povzeli častnikarja iz poniževalne odvisnosti od strank in gospodarskih skupin in ga postavili v častno in lojalno odvisnost od države, ker mislimo, da je svoboda nemškega človeka edino v močnost, da pride prostovoljno in s popolno odgovornostjo v sistem višjih zakonov in višje morale države.

Romunski listi prinašajo govor bivšega ministrskega predsednika Jorge o zunanji politiki Romunije. Jorge se povsem strinja z zunanje-politično linijo Romunije. Trdi, da se danes njeva Rusija znatno razlikuje od prejšnje. Prej je bila izrazito napadalka, četudi ta njena bojevitost ni izvirala iz duše ruskega prebivalstva. Ruski narod spada med tiste, ki najgloblje ljubijo mir. To velja v posebni meri za ruskega kmeta. Ruska bojevitost je izhajala iz vodilnih slojev, ki so v predvojni politiki države igrali odločilno vlogo. Danes pa ni nobenega dvoma, da predstavljajo v Rusiji edini vplivni državni faktor miroljubni sloji ruskega prebivalstva. Zato je treba Titulescu samo čestitati, da se mu je posrečilo vzpostaviti med Romunijo in Sovjetsko Rusijo odnose dobrega sosedstva.

V listu »Frankfurter Volksblatt« je glavni urednik Staebbe, ki je ob enem krajevni vodja nacionalno-socialistične mladine, takole zapisal o »Judeh, ki slede boljšeškim literarnim sanjam«: »Ti intelektualci niso problem nikakih resnih diskusij, marveč zadeva prisilnih hiš, delavskih domov in sterilizacijskega zakona. Treba jih je storiti nenevarne, kjerkoli se nahajajo, in jih označiti za opomin kot zastopnike boljšeške svetovne revolucije.«

Harmonikarčki gospe Ravnik so vzbudili vso pozornost v Pragi

Praga, 5. decembra.

Prihod malih harmonikarjev iz Maribora je vzbudil veliko pozornost praškega občinstva. Mali Jugoslavlani in male Jugoslovanke so prišle v Prago v spremstvu ge. Zore Ravnikove, glasbenega voditelja Viktorja Švajgerja, zastopnice »Vremena« ge. Zore Stanojevičeve in zastopnika maribor. »Večernika« Slavka Reje. Male goste spremlja tudi več drugih spremljevalcev. Vseh gostov je okrog 50.

Male goste in njihove spremljevalce so sprejeli na železniški postaji izredno prisrčno. Sprejema so se udeležili zastopniki »Jadranske straz« z dr. Jegličem na čelu. V imenu praške občine je bil prisoten generalni ravnatelj doktor Zahradniček, jugoslovansko-čehoslovsko ligo je zastopal predsednik g. Pavliček. Sprejemu so tiskali.

S postaje so goste prepeljali z avtobusom v Obecnú hlapecnu »Šolac, kjer bodo stanovali. Gospodinska šola »Rodina« je priredila malim gostom zakusko. Opoldne so bili gosti na kosilu v »Aleksandrovem kolezu«, ki ga vodi znani prijatelj jugoslovanskega naroda Pavel Zenkl.

Zbor malih harmonikarjev iz Maribora je priredil večeraj dva koncerta, prvega od 16.35 do 16.55 v praški radijski postaji, drugega pa ob 19. v Masarykovem domu. Oba koncerta sta dosegla prav lepe uspehe. Zlasti velik je bil uspeh koncerta v Masarykovem domu, kjer so gosti izvajali čehoslovanske pesmi pred gojenci Masarykovega doma.

*

Ljubljana, 5. decembra.

Pred odhodom v Prago nam je ga. Zora Ravnik poslala obširno pismo, katerega objavljamo v odlomkih, kar bo pojasnilo marikar o plemenitih namelih in delu ge. Ravnik. V pismu čitamo med drugim:

V visoko čast si štejejo razni Rančigaji, Sušteršiči itd., da so tako imenitni dirigenti — pa naj imajo tudi svoje veselje. Enega pa si

tudi pri vsej skromnosti ne pustim vzeti, pa od prav nikogar — to je, da sem s svojo organizacijo dosegla oni veliki uspeh, kateremu sem ga posvetila pri njegovi ustanovitvi, to je pomagati onim sirotam, ki so najbolj zapuščene in uboge, nagim in lačnim otročičkom. Vedno, kadar je prišlo kaj slabega v časopise, sem si mislila, se pa le grejejo revčki v toplih oblekah in čevljičkih, ki so jih jim, četudi z malimi žrtvami »zaslužili« naši harmonikarčki. Moj ponos nanje je opravičen, s stališča srčne potrebe pomagati najbednejšim. V tem času lepo vsoto 35.000 — Din smo podarili za vse potrebne v vsej naši kraljevini! To in edino to je moj ponos!

Zakaj vse to. Zato! V torek odhajamo na Češko. Nisem mislila peljati naše dece tako daleč. Pa smo bili na Bledu in nas je videl in slišal tudi dr. Beneš. Pa se je tako navdušil, da moramo priti v CSR. Smo mislili oditi v poštinceh radi šole, saj so ravno nam gg. učitelji tako nasprotni, pa so nam od poslanstva neprestano telefonirali: Pridite takoj. Beneš želi, Masaryk je slab. Pa smo se odločili. Morebiti bo padel zopet kak tisočak, za naše gole vrabčke. Pa gremo.

Prav dobro se pa zavedajo tudi naši harmonikarčki, da je edini namen njihov, služiti onim, ki si sami ne morejo pomagati — in nikdar in nikoli za lastno slavo in uspeh!

To Vam razložiti, je bila moja dolžnost in žal mi je, da ne morem vzeti s seboj enega od Vaših gg. urednikov, da bi se na lastne oči enkrat prepričal, kako skromno živi naš zbor z vsem svojim spremstvom, da, direktno od ust si marsikaterikrat pritrja, da lahko čimveč prihrani za nebolne in nedolžne človeške črvice. Gospa Ravnik si je sama vzgojila svoj zbor in dokler bo ona predsednica, se bo marsikaterikrat revček v mrzli zimi grel v topli obleki in čevljičkih, ki mu jih je pripravila ona! Edino žrtve v korist naroda vzgajajo plemenita srca!

Vodna zadruga v Stični bo regulirala Višnjico, da ne bo poplav

Na prošnjo Vodne zadruge za regulacijo Višnjice v Stični se je vršila 2. in 3. decembra vodopravna razprava na terenu, kjer se bo izvršila po načrtu določena regulacija.

Razpravo je vodil sreski podnačelnik g. Vidmar iz Litije z vso taktnostjo in temeljitostjo, tako da so se gladko odstranila razna nerazumevanja in nezaupanja do komisije regulacije. Prisostvovali so razpravi izvedenci banke in železniške uprave, kakor tudi projektant g. nadsvetnik Kočever, ki so na licu mesta tolmačili prizadetim posestnikom predloženi načrt regulacije in tudi opozarjali s tehtnimi razlogi na korist, ki jo bo prinesla regulacija.

Prvi dan se je vršil obhod ob početka regulacije, t. j. ob občinske meje v Sp. Bragi pa do banovinske ceste v Gorenji vasi. Na tej trasi sta projektant kakor tudi Vodna zadruga sprejela v načrt nekatere manjše spremembe, kakor so to želeli prizadeti posestniki.

Drugi dan je bil obhod ob vodi navzdol do meje vasi Sušica. Interesenti iz Sušice in Mal. Kampilj so izrazili željo, da se začne izvršiti regulacija samo do mostu na občinski poti pri Vel. Kampiljah. Vodna zadruga je tudi temu ugodila in tako se bo regulacija izvršila kakih 800 m preje, nego je bilo projektirano.

Komisija je tudi obhodila določeno regulacijsko traso črnelskega potoka. V načrtu je bilo predvideno na občo željo prebivalcev iz Muljave, da se potok izpelje do vasi Muljava, kjer bi se pred izlivom v

ponor zgradil rezervar za vod za primer požara.

Iz nekega neumljivega odpora nekaterih posestnikov se je pa ta načrt moral opustiti in tako so Muljavci, ki so drugače zelo dovzetni za napredek, ostali brez zelo potrebnega napajališča in vodne rezerve za primer požara.

Komisija je ugotovila, da ni nobenih pomislekov ne od strani lastnikov parcel, po katerih bo potekala regulacija, kakor tudi ne od železniške uprave in tudi ne uprave državne in banovinske ceste za podelitev dovoljenja izvršitve regulacije, kakor to določa predloženi načrt.

Z regulacijo se bodo preprečile vsakoljetne poplave, ki jih povzroča Višnjica s svojimi dotoki po njivah v Sp. Bragi in vseh Hudo, Stranska vas, Mleščevo, Mrzlo polje, Vel. in Malo Černelo, Škerjanče, Gorenja vas, Polje, Muljava, Vel. in Male Kampilje. Prvi obrok banovinske podpore v znesku 50.000 Din je že prejela Vodna zadruga. Kakor hitro bo izdana odločba in kakor bo to dopuščalo vreme, se bo pričelo z deli samimi na terenu. In tako se bo uresničila dolgoletna želja prizadetih posestnikov. Ljudstvo bo hvaležno iniciatorju regulacije predstojniku stiškega samostana opatu dr. Kastelicu, ki je zadrugi napravil s svojimi intervencijami neprecenljive koristi. Tudi ne smemo pozabiti na sreskega poslanca Mravljeta, ki je z vso verno podporo koristno opatovo delo. Prizadevali so se tudi mnogi ugledni posestniki, da se čim preje uresniči načrt za prekrstno regulacijo Višnjice.

Zagonetni požigalci na Dravskem polju

Ptuj, 5. decembra.

V nedeljo 1. t. m. okrog četrta na štiri ponoči je začelo goriti gospodarsko poslopje Napast Marije, posestnice iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Poslopje je do tal pogorelo. Ogenj je uničil tudi vse pridelke in krmo, s težavo so rešili samo živino iz hleva. Škoda znaša okoli 50 tisoč dinarjev, ki je deloma krita z zavarovalnino. Domačim gasilcem se je posrečilo požar omejiti, da se ni razširil tudi na stanovanjsko hišo.

26. preteklega meseca pa je okrog 19 začela goriti vinčarija Pušiča Franca v Ločnem vrhu, v kateri ni bilo stanovanjcev. Pogorela je do tal. Gasili so gasilci iz Biša in Desincev. Njihov požrtvovalno delo pa je bilo zaradi pomanjkanja vode zelo oteženo. Oškodovanec trpi okrog 10.000 Din škode, ki je le malenkostno krita z zavarovalnino. Kako je nastal požar, pa je še nepojasnjeno. Na delu so zagonetni požigalci, katere pridno iščejo orožniki.

Aretirana posestnica s ponarejenimi kovanci

Ptuj, 5. dec.

V zadnjem času se v tukajšnji okolici pojavljajo z manjšimi presledki ponarejeni kovanci, izmed katerih so najbolj pogosti 20 in 50 dinarski. Ko so se pojavili in so bile oblasti o tem obveščene in začele raziskovati, pa so se razpečevalci prestrašili in prenehali z razpečevanjem za nekaj časa.

V sredo 4. t. m. je pripeljala posestnica H. T. iz Spuhija na trg prodajat povrtnino. Spremljal jo je tudi sin, katerega je poslala k nekemu tukajšnjemu peku po zemlje s ponare-

jenim 20 dinarskim kovancem. Pek je novec, ki je bil razmeroma dobro ponarejen. Takoj spoznal za ponarejenega in je fanta javil policiji. Njegova mati je na policiji izpovedala, da je novec dobila od svoje matere. Pri natančnejši preiskavi pa so našli pri njej poleg pravega še en ponarejen 20 dinarski novec, katerega pa je baje dobila pred neko tukajšnjo trgovino. Ker se pa policiji njene navedbe niso zdele verjetne, jo je radi suma razpečevanja ponarejenega denarja odvedla v zapore tukajšnjega sodišča.

Iste dne pa je neki pasant našel na pločniku pred pošto tudi 20 dinarski falsifikat, katerega je izročil oblastvi. Kovanci so še dosti dobro izdelani, vendar pa jih je po temni barvi in zamolklem zvoku prav lahko ločiti od pravih. Zliti so iz svinca, kateremu je primešanega le nekoliko aluminija.

Radeče

Dražba lova. Pretekli teden se je vršila v Krškem licitacija lovskih revirjev. V petek je bil izlicitiran lov v Boštanju in St. Janžu. V Boštanju ga je izdralil gosp. Jakl za ceno 400 dinarjev, med tem ko je bil boštanski izlicitiran za 625 dinarjev. V soboto je bil izlicitiran lov v radeški občini, katerega je dobil g. Sabo za ceno 1.050 dinarjev.

Prvi sneg smo dobili te dni v Radečah, dočim so okoliški hribi že popolnoma pobeljeni s snežno odejo. Pravijo, da je na Kumu padlo že 10 cm snega. Na vlakih so se pojavili že prvi smučarji iz Zagreba in hite z dilcami na Gorenjsko, pa tudi na Štajersko. Ako bo padlo za božične praznike zadosti snega, bomo imeli na Lisci prvi smučarski tečaj, ki ga bo vodil priznani sportnik g. Ante Belihar, učitelj na Zidanem mostu, na kar že sedaj opozarjamo naše smučarje.

Čitajte in razširjajte

»Glas naroda«!

Otrok z zlatim srcem

Ljubljana, dne 5. dec.

Kako globoko je odjeknil v srcih naše šolske mladine klic po pomoči malim trpečim bratcem in sestricam, dokazuje lep in hvalevreden odziv v naših šolah.

Ganljivo in v srce segajoče pa je pismo, katerega je prejel socialno politični urad od neke učenke tukajšnje osnovne šole in katerega v celoti objavljamo:

Socialno politični urad,

Mestni dom.

Spoštovani gospod ravnatelj! Gospod učitelj nam je prečital v šoli oglas za pomoč revnim otrokom. Jokala sem se, ko sem pomislila na vse revčke, katere sedaj v zimi zebe. Še bolj pa sem žalostna, ker sem zvedela, da so naše sestre lačne in nimajo kruha. Doma sem povedala mami in jo prosila, da da moje kosilo ob nedeljah in praznikih enemu takemu revčku. Saj jaz imam itak že kavico in večerjo. Mamica mi je dovolila. Prosim, pošljite enega otroka k nam. Dobil bo kosilo. Jedel bo skupaj z mojo mamico.

Temu otroku z zlatim srcem naša javna zahvala in za mamico pa vemo, da bo že toliko nakuhala, da bodo vsi trije skupaj kosili.

Otrok je dal otroku, mi vsi pa moramo dati vse za otroke.

Slovenigradec

V tukajšnji bolnišnici so umrli: Križovnik Konrad, dninar iz Gradišča, 27 let, radi udarca z lopato po glavi; Marin Karl, dninar iz St. Danijela pri Prevaljah, 61 let; Obrežar Matilda, rejenka iz Šmartna pri Slovenigradu, 6 let; Izak Herbert iz Mute, nezak. sin dninarice. — N. p. v. m.

Težka nesreča. 29letni delavec Slokan Ivan, uslužben pri Tretjaku, lesnemu trgovcu iz Golavabuke, je vozil hlode. Na strmem klancu mu je odpovedala zavora, padel je pod voz in si zlomil nogo, drugo si je izpahnil, poleg tega je dobil težke notranje poškodbe. Prepeljan je bil takoj v tukajšnjo bolnišnico.

Novi grobovi. V svoji vili je umrl bivši trgovec in gostilničar pri »Ubelnu« v Starem trgu pri Slovenigradu, Rudl Lovrenc, star 70 let. — Pokojni je živel popolnoma sam zase. — Naj počiva v miru!

Tragična smrt slabomnega reveža. Znani 38letni slabomnež, znan pod imenom »Tereja« se je napil žganja tako, da so ga našli drugi dan mrtvega na skednju. — Smrt ga je rešila trpljenja in revščine. — Naj sedaj počiva v miru!

Smrtina nesreča. V tem času si vsakdo pripravlja drva, a žal so pri tem delu tako številne nesreče. Tako je pripravil drva 63letni posestnik Fišer Jurij iz Legna pri Slovenigradu. Ko je uravnaval hlode, mu je padel na tilnik velik hloď. Zlomil se je tilnik. Našli so ga Hacoovi hlapeci že mrtvega. — Blag mu spomin!

Sokolski lutkovni odsek priredi v nedeljo 8. decembra ob 10. uri dopoldne v Sokolskem domu pod vodstvom preds. br. Mravljeta II. lutkarski tečaj. Vabljeni vsi, ki imate veselje do lutkovne umetnosti in ki bi del prostega časa posvetili naši deeli!

Novo mesto

Obrtno razstavo je na praznik 1. decembra otvorilo naše obrtno društvo. Razstava je zelo zanimiva in bomo o njej še poročali, občinstvu pa kar najtopleje priporočamo, da jo obišče. Odprta je ves dan.

Zagonetka dvojnega umora pri Sv. Roku bo, upamo, kmalu razjasnjena. Zandarmerija marljivo poizveduje in je že storila nekatere ukrepe. Podrobnejše pa v interesu preiskave ni mogoče poročati.

Narodno gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 5. decembra: Kako zabogaš. Red Četrtek.

Petek, 6. decembra. Zaprt. Sobota 7. decembra ob 15. uri: Uboga Ančka. Premijera. Mladinska predstava. Izven. — Ob 20. uri: Vesela božja pot. Izven. Znižane cene.

Opera

Četrtek, 5. decembra ob 15. uri: Od bajke do bajke. Mladinska predstava. Nastop sv. Miklavža in obdaritev otrok. Izven. Globoko znizane cene od 24 Din navzdol.

Petek, 6. decembra ob 15. uri: Pepelka Angelina. Dijaška predstava. Globoko znizane cene od 5 do 15 Din. Izven.

Šentjakobsko gledališče

Začetek ob 20.15.

Sobota 7. dec.: Škandal pri Barlettovih (Vzorni soprog).

Nedelja 8. decembra: Škandal pri Barlettovih (Vzorni soprog).

Radio

Petek, 6. decembra.

Ljubljana: 11.00 Šolska ura: Na Miklavžev dan (ga. Polonca Juvanova), 12.00 reproducirana glasba, 12.45 vremenska napoved, poročila, 13.00 napoved časa, objava sporeda, obvestila, 13.15 otroci pojo in igrajo (plošče), 14.00 vremensko poročilo, borzni tečaji, 18.00 Zenska ura: Življenje žene v našem Primorju (ga. Zlata Pirnatova), 18.20 vokalni koncert slovenskih skladateljev, 18.40 pravno predavanje: O zaščiti upnikov (g. dr. Joža Voršič), 19.00 napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila, 19.30 nacionalna ura, 20.00 prenos iz Zagreba: Prenos simfoničnega koncerta orkestra državne glasbene akademije, 22.00 napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, 22.15 Edward Grieg: Peer Gynt, simfonična pesnitev (Radijski orkester).

Dnevni dogodki

Nacionalna ura. Ob 19.30 bo predaval dr. Vladimir Pavlaković o gospodarstvenikih kot širiteljih kulture. Prenos iz Zagreba.

× **Poroka.** V nedeljo 24. novembra t. l. se je poročila v Parčinu gospodična Čita Hraš, hči žel. uradnika v pok. na Jesenicah, z gospodom Boro Timonićem, šefom žel. stanice v Davidovu, Čestitamo!

× **Angleško društvo v Ljubljani** objavlja, da bo prišlo sredi decembra s specialnim tečajem za angleško dikcijo in deklamacijo pod vodstvom gospe Fanny S. Copeland in z začetnim tečajem za otroke v starosti od 8 do 14 let pod vodstvom gđ. Vande Vidmarjeve. — Prijave sprejema knjižničarka ob sredah in sobotah med 18. in 19. uro v društvenem lokalu Wolfova ulica 1-I.

× **Če hočeš vesel, čvrst in zadovoljen biti, moraš vedno »Naš čaj« piti.**

Liubliana

DNEVNA PRATIKA

Petek, 6. decembra. Katoličani: sv. Miklavž. Pravoslavni: 23. novembra, sv. Amfiloh.

DEŽURNE LEKARNE

Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, Komotar, Vič-Glince, Tržaška c. 12.

* Na razstavi akad. kiparja Franceta Gorčeta na Gosposvetski cesti št. 13 (Kolizej) bo v nedeljo 8. t. m. ob 11. dopoldne predaval upravniki Narodne galerije g. Ivan Zorman o problemih sodobne plastike. — Cenjeno občinstvo je vudno vabljenno.

* **Foto debatni večer SPD.** Prihodnji foto debatni večer bo v torek dne 10. t. m. ob 20. uri v društvenih prostorih SPD na Aleksandrovi cesti, palača Viktorija.

* **Smučarski tečaj SPD** priredi Slovensko planinsko društvo za Božične praznike pri hotelu Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru od 25. decembra do 1. januarja. Podrobne informacije prejmete v pisarni SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4, telef. 20-63.

* **Vse za otroke.** Delavska zbornica je na svoji predsedstveni seji sklenila plačevati prispevek za 25 otrok 6 mesecev v skupnem znesku Din 1500.—. Velikodušnem darilu Delavske zbornice naša javna zahvala! — Socialno politični urad mestne občine ljubljanske.

* **»Pepelka Angelina«** kot dijaška predstava. Pojo jo danes, v petek 6. t. m. popoldne ob 15. uri. Vloga Don Magnifica poje pri tej predstavi gosp. Zupan. Vsa ostala zasedba kakor običajno.

* **»Skandal pri Bartlettovih«** (Vzorni soprog), zabavno Hopwoodovo veselolgo, ponove osmih in zadnjih v Sentjakobskem gledališču v soboto 7. in 8. t. m. ob 20.15. Igra je dosegla velik uspeh in so bile vse predstave razprodane. Glavne vloge igrajo: Baranova, Klavorova, Hanžič, Košak, Petrovič. Režija Košakova. — Kdor se hoče nasmejati, naj ne zamudi prilike in naj si ogleda to duhovito in pikantno veselolgo in si priskrbi vstopnico v predprodaji od jutri dalje. Mladini neprimerno.

Za Miklavža

se priporoča trgovina
z urami, zlatino in
srebrnino

IVAN PAKIŽ, Ljubljana, Pred Škofijo 15

Maribor

△ **Narodno gledališče.** Petek, 6. decembra: Zaprt. — Sobota 7. decembra ob 20. uri: Plesni večer Mercedes Goritz-Paveličeve. — Nedelja 8. decembra ob 15. uri: Poljska kri. Znižane cene. — Ob 20. uri: Malomeščani. Premiera.

△ **Konecrt Zagrebškega kvarteta** je bil v sredo zvečer v Narodnem gledališču. Gledališče je bilo skoraj prazno, posebno vidna praznina je bila v dijaškem parterju. Špored, ki so ga izvajali gg. Miranov, Graf, Arany in Fabbri, vsi veliki mojstri, je publiki izredno ugajal, o čemer je pričal viharan aplavz. Mariborska publika, ki napolni gledališče ob vsakem kiču, si je s svojo odsotnostjo dala slabo spravevalo...

△ **Opozorilo davčne uprave.** — Davčna uprava za mesto Maribor opominja po čl. 29. uredbi o prisilnem izterjavanju davkov vse one delodajalce, ki se niso poravnali v plačilo zapadle izredne banovinske davščine za Bednostni sklad za proračunsko leto 1933-34, 35 in 1936, da poravnajo zaostale zneske do 15. decembra, sicer se bo uvedla prisilna izterjava.

Izdelovanje posteljnih odej iz vate, volne in puha. Izstavljenodeje v veliki izbiri od dinarjev 75.— naprej. — F. NOVAK, Maribor, Koroška cesta 8.

△ **Nesreča pri telovadbi.** Pri šolski telovadbi je danes dopoldne padel 13 letni dijak realne gimnazije Oto Černi tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo pod kolonom. Reševalci so ga prepeljali v bolnico.

△ **Zopet tepež.** V okolici Poljčan so včeraj praznovali god sv. Barbare in pri tem seveda tudi mnogo pili. Vino je razgrinilo glave, beseda je dala besedo in fantje so se spoprijeli. Na bojišču je obležal 29 letni posestnikov sin Konrad Strmšek z več ranami na rokah in s prerezanimi pljuči. Spravili so ga v mariborsko bolnico, za pretepači pa poizvedujejo orožniki.

△ **Ljudsko gibanje.** V mesecu novembru je bilo v Mariboru rojenih 115 otrok, in sicer 59 fantkov in 56 punčk. V istem času je umrlo v mestu 64 ljudi: 27 moških in 19 žensk. Zakonsko zvestoba pa si je v ureteklem mesecu obljubilo 46 parov.

Kako sta Kurnik in Blažič oropala baziliko

Podrobnosti o drznem vlovu v baziliko v Rajhenburgu

Rajhenburg, 2. decembra.

Prijazni trg Rajhenburg v spodnjem Zassvu je v noči od nedelje na ponedeljek razburil strahovit in gnusen vlov, ki sta ga izvršila dva oblastem že znana potepuha, o čemer smo na kratko že poročali. Prebivalstvo je močno ogorčeno in zahteva za vlomila ostro kazni. Kot običajno je šel tukajšnji cerkovnik Medvešek Franc v ponedeljek zjutraj v cerkev pripraviti vse potrebno za jutranje obrede in obenem seveda tudi dan zvonit. Ko pride do vrat, s strahom opazi, da so odprta. Grozno razdejanje pa ugleda, ko se približa tabernakeljnu, kateri je bil odprt, vratica odstranjena in brez ciborija in monštrance. Ko ga je dalje pot vodila v zakristijo, je našel vsa duhovniška oblačila razmetana po tleh. Ves prestrašen je teklo o tem obvestiti tukajšnjega župnika g. Tratnika.

Župnik je o strašnem vlovu takoj obvestil tuk. občinskega nastavljenca g. Sajevca Milka, kateri je stekel na železniško postajo in z vso naglico obvesil orožniško postajo na Senovem pri Rajhenburgu. Obenem je o vlovu obvestil tudi vse postajne urade v smeri proti Zagrebu in Zidanemu mostu, kakor tudi vse orožniške postaje. Nato je vstopil v osebni vlak, ki pelje ravno v tem času, t. j. 5.17, proti Zagrebu in obvestil o vlovu v vlaku službujočega podnarednika Breznika Franca iz Zidanega mosta. Skupno sta nato na prihodnji postaji v Vidmu opazovala ljudi, ki so vstopili

pali in izstopali iz vlaka. Orožnik je prijel dva sumljiva moška, ki sta oba bila premočena do kože in sta ravno hotela stopiti v vlak. Orožnik jima je napovedal aretacijo. S prvim jutranjim vlakom, ki vozi ob 7 proti Rajhenburgu, je orožnik prignal vklejena roparja na lice mesta, kjer sta izvršila vlov. Pri sebi sta imela razbite dele ciborija in razno vlomilsko orodje, kakor vitrihe, razne ključke, klešče in dleta. Tamkajšnji službujoči orožniški narednik g. Lužar ju je takoj pričel zasliševati.

Vlomilec Kurnik je doma iz Studenca pri Sevnici, njegov pajdaš Blažič Ludvik pa iz Ilirске Bistrice in je italijanski državljan. Priznala sta, da sta vlomila v cerkev že v nedeljo zvečer. Razbite dele ciborija in monštrance sta zakopala nedaleč od cerkve in nato sta se napotila peš na žel. postajo Videm, kjer sta hotela nadaljevati pot s prvim jutranjim vlakom proti Zagrebu. Škodo, ki sta jo z vlovom povzročila, cenijo na 12.000 Din. Da sta roparja tako hitro prišla v roke pravici, se imamo zahvaliti predvsem g. Sajevcu, ki v silni naglici pri obveščanju oblasti ni pozabil obvestiti dežurnega orožnika, ki je spremljal jutranji vlak v smeri proti Zagrebu. Tržani so še danes pod strašnim vtisom gnusnega ropa in zlasti starejši ljudje hudo obsojajo delo, ki sta ga izvršila tolovajca. Vlomilca so odvedli v zapore celjskega sodišča.

△ **Nič več davčnih potrdil.** Finančno ministrstvo je na intervencijo »Putnika« odločilo, da pri nakupu valut za potovanje v tujino ni več treba predložiti davčnega potrdila, ker se mora isto že predložiti pri nabavi potnega lista oziroma vizuma, v kolikor ni tudi izdaja vizuma oproščena od predložitve davčnega potrdila.

△ **Ponarejeni kovanci.** Mariborski policiji so prišli v roke ponarejeni 50 in 20 dinarski kovanci. Neka viničarka je včeraj popoldne plačala blago pri trgovcu Weisu na Aleksandrovi cesti s ponarjenim 50 dinarskim kovancem. Pri zaslišanju je izjavila, da je kovanec dobila v Krčevini, ko je v neki gostilni menjala sto dinarjev. — Branjevka Perkuš Marija pa je prinesla sama na stražnico ponarejen 20 dinarski novic. Policija in orožniki poizvedujejo z vso vnemo za ponarejevalce, ki že dalje časa spravljajo v promet ponarejen denar.

△ **Smrtna nesreča pri podiranju drevja.** — Pred dnevi so podirali drevje v Hotizi pri Gaberju v Prekmurju. Pri delu je bil tudi zaposlen 17 letni Martin Raduha. Ker ni dovolj pazil, se je nanj zrušilo debelo deblo in ga pritisknilo k tlom. Dobil je močne notranje poškodbe in je pri prevozu v bolnico v Mursko Soboto injihn.

△ **Nov poveljnik mesta.** Danes je prispel v Maribor nov poveljnik mesta brigadni general Milutin Milenković, ki je takoj prevzel posle.

△ **Prireditve Sokola I.** V soboto zvečer priredi Sokol Maribor I. v telovadnici inž. podčastniške šole družabni večer, na katerega so vabljeni prijatelji Sokolstva. Na sporedu je tudi enodejanka »Oporoka lukovskega graščaka«, ki jo uprizori naraščaj. Začetek ob 20.

△ **Utopilec v Pesnici.** 2. decembra so našli v potoku Pesnici pri Gradišci mrtvega 63 letnega organista Filipa Seljaka iz Sp. Sv. Kungote. Seljak je prejšnji večer popival v neki gostilni, na poti domov pa je omahnil v potok, kjer je samo pol metra vode. Zaradi slabosti pa si nesrečnež najbrže ni mogel pomagati in se je v vodi zadušil.

△ **Izdane in izbrisane obrtne pravice.** — V mesecu novembru je bilo pri mestnem poglavarstvu izdanih 13 obrtnih pravic, izbranih pa tudi 13.

△ **Grajski kino.** Danes Hans Albers v najlepšem in največjem svojem filmu »Variete«. Z njim igra ta slavna Annabella in Hörbiger. Danes samo dve predstavi: ob pol 19 in pol 21. uri. Ob 16. uri veliki otroški Miklavžev spored. Šest filmov, prihod Miklavža in obdarovanje.

△ **Kino Union.** Danes film ljubavnega čara in prekrasnega petja, prvi film z najboljšim tenorjem sedanosti Benjaminom Giglijem in Magdo Schneiderjevo: »Ne pozabi me!«. — Danes popoldne ob 14. uri poseben film za otroke in mladino »Janko in Metka« in Micky-miška. Film po znižanih cenah.

Celje

△ **Ljudsko vseučilišče.** Krajevni odbor Jadranske straže v Celju priredi danes ob 20 v risalnici meščaske šole predavanje »Od Sušaka do Cetinja«. Predavanje bo pojasnjevalo nad 100 diap. slik. Predaval bo sodrnik Foto-revije g. Milan Fizi iz Zagreba.

△ **Nogo mu je zlomilo.** Ko je 3. t. m. 19 letni delavec Robida Anton v Loki pri Mozirju pomagal pri splavljanju lesa po drči, ga je zadel težak hlo in mu zlomil desno nogo.

△ **K poročilu o samomoru ali nesreči,** ki je bilo priobčeno v nedeljski številki, nam g. Travner Ivan, trgovca na Lavi št. 1, pojasnjuje, da je bila družina delavca Zupanca omamljena le s svetilnim plinom, ki uhaja iz pokvarjene cevi blizu stanovanja in Zupancevi torej niso bili omamljeni z ogljikovim plinom, ki bi uhajal iz slabe peč, kakor smo to izvedeli po informacijah policije.

△ **Miklavž hodi v Celju** kar več dni in noči zaporedoma. Ker najbrže noče nobenega društva izpustiti, zameriti se pa ne mara nobenemu, je s svojim hvaležnim delom pričel že v sredo in se bo, po velikih pismih sodeč, ki so nalepljena po celjskih ulicah, dvignil v višave šele kdaj v prihodnjem tednu.

ogledati razne izložbe, prirejene za Miklavža, pa se je v svoji mladostni razigranosti obesil na mimovozeči avtobus, ki ga je z vso silo odbil, da je obležal s počeno lobanjo na cesti. V ponedeljek popoldan so ga spremili k večnemu počitku na domače pokopališče. Pogreba se je udeležila toplaška osnovna šola z učiteljskim, Pred hišo so mu učenci 8. razreda zapeli žalostinko, nakar so štirje člani tukajšnjega sokolskega društva dvignili krsto in ga ponesli do poslednjega bivališča. Joško je bil namreč navdušen Sokol in se je ravno pripravil, da nastopi na akademiji 1. decembra. Pri odprtem grobu se je od pokojnika v imenu otrok in učiteljskega poslovlil učitelj g. Adamič Arnošt, nakar so mu tovariši zapeli v slovo žalostinko. Žalostnih sre so se otroci razhajali od poslednjega doma svojega dobrega prijatelja. Naj v miru počiva! Prižadetim naše sožalje!

Poročili so se g. Urbančič Jožef in gđ. Kos Eli, g. Strmljan Janez in gđ. Hribar Marija, g. Renko Leopold in gđ. Lebeničnik Ana ter g. Dolinar Slavko in gđ. Medved Pepca. Vsem prav iskreno čestitamo in jim želimo obilo blagoslova.

Sv. Barbara. V sredo 4. decembra so otroci topliške in zagorske šole praznovali sv. Barbaro, zaščitnico rudarjev. Ob 10. uri so se udeležili sv. maše pod vodstvom učiteljskega, nakar je bil pa pouka prost dan. Zagorska šola je topot po odloku banske uprave p. vič praznovala ta praznik. Rudarji pa bodo praznovali svojo zaščitnico v nedeljo 10. t. m.

Zvočni kino Triglav predvaja v nedeljo 8. decembra ob 17. in 19. uri krasni ljubavni film »Tango«, v katerem poje glavni tenor metropolitane opere v Newyorku Tito Schipa.

Stična

Miklavžev večer pri stiškem Sokolu pod Ivančo gorico. V nedeljo ob 18. uri bo priredilo naše sokolsko društvo Miklavžev večer. Po nastopu bodo obdarovani siromašni otroci.

Zivinozdravnik v Stični. Oblast je končno le ugodila obči potrebi in želji okoliškega prebivalstva ter odredila, da se sreski živinozdravnik dr. Varl naseli v Stični. Zdravnik bo uradoval razven srede in sobote, ko bo v Litiji, pod Ivančo gorico vsak vsak dan. Stanuje začasno pri Antonu Jakošu nasproti železniške postaje.

Višnja gora

Preprečen požar. Glede na vest pod tem naslovom nam sporoča Ivan Perc, dimnikarski mojster v Višnji gori: Ni res, da so se v hiši št. 13 v Višnji gori v sredo okoli 11 vnele v dimniku saje, nego je prišlo do nezgode radi tega, ker je bil k navedenemu dimniku napravljen iz kleti od kotla za kuhanje perila nov priključek, in to v prostor, kjer so vzdana vrata za čiščenje saj (iztočna vrateca). Med prostorom, kjer prihaja dim iz ene peč v dimnik, in vraticami za čiščenje saj, je bil dimnik popolnoma zamašen z opeko in malto, kar je tudi vzrok, da dim izpod kotla v kleti ni mogel po dimniku na prosto, zato je iskal izhoda, kjer ga je pač našel. V novem dimniku, ki še ni bil rabljen, ne morejo goriti saje, ker jih pač ni. Novi priključeni dimnik tudi ni bil oblastem prijavljen in ga tudi niso požarni strokovnjaki pregledali, kakor to zahteva in določa zakon.

Ptuj

Zivinski semenj. V torek 3. t. m. se je vršil v Ptujju živinski, v sredo 4. t. m. pa svinjski semenj, na katerega je bilo prignanih skupno 744 živali, in sicer 110 volov, 249 krav, 16 bikov, 39 juncev, 45 telic, 6 telet, 9 konj, 169 kobil, 14 žrebet in 87 prašičev. Od teh je bilo prodanih 27 volov po ceni od 2—3.50 Din, 73 krav od 1—2.40 Din, 9 bikov po 2—2.80 Din, 7 juncev po 2—2.50, 13 telic po 2—3 Din za kg žive teže, 21 konj in kobil od 250—3.300 Din, 5 žrebet od 500 do 1.100 Din za komad, Prašički od 6—12 tednov so se dobili od 40—100 Din za komad, pršutarji pa so se prodajali od 4—5, debeli prašiči od 5—5.50, plemene svinje pa od 4—4.25 Din. Skupno je bilo torej prodanih le 179 glav. Radi snega in dežja je bilo pripeljanih zelo malo prašičev, sicer pa tudi kupcev ni bilo ter se je od 87 pripeljanih rilcev prodalo samo 24.

Podgoršek Martin umrl. 2. t. m. je umrl 68letni železniški upokojenec Podgoršek Martin iz Ptujja, ki je, kot smo poročali koncem preteklega meseca, pet dni taval po tuk. okolici, ker zaradi popolnoma opešane spomina ni znal domov. Našli so ga premraženega in izčrpanega v obcestnem jarku pri gostilni Zaveč v Krčevini. Imel je zlomljeno tudi levo roko. Od kar so ga spravili domov, ni več vstal iz postelje ter ga je v ponedeljek smrt vstala hudeta trpljenja.

13 letni deček ukradel kolo. Brumnu Karolu, posestniku iz Vintarovec, je nekdo ukradel izpred hiše kolo. Ze drugi dan pa so orožniki izsledili tatu, nekega komaj 13 letnega dečka, ki je imel kolo doma skrbno skrito.

Le malo je manjkalo, da mu ni ranih srea. Ko se je Seruga Alojz, kočarski sin iz Berkovcev, občina Trbegovci, vračal v nedeljo zvečer v družbi dveh tovarišev v gostilno proti domu, mu je eden teh v prepiru, ki je nastal med njima, zasadil nož v levo stran prsi in je le prav mal manjkalo, da mu ni ranih tudi sree. Težko ranjenega Alojza, ki je zgubil mnogo krvi, pa so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

S koli so ga napadli. Drevenšek Jakob vinčar iz Gorce, se že dalj časa ni razume s svojo sosedo, ki mu je vedno kljubovala. Ko pa se je v nedeljo zvečer vračal mimo njene hiše domov, sta se začela pripraviti. Sosedu sta prišla na pomoč še dva moška. Vsi so napadli Drevenška in ga tako obdelali s koli, da je obležal nezavesten na tleh in je prišel k zavesti šele čez kake dve uri ter se s težavo priplazil domov. Dobil je na glavi 5 hudih ran.

Zagorje

Lep pogreb ponesrečenega dečka. Kakor smo že poročali, se je v petek 29. nov. smrtno ponesrečil učenec topliške osnovne šole Stupnikar Joško. Popoldne je odšel od doma, hoteč si

Gospodarstvo

Usoda romunskega leja

Spor zavoljo romunskega leja je že starejšega datuma in v Romuniji je več politikov in finančnikov, ki zahtevajo devalvacijo in s tem uradno poiriditev tistega stanja, ki že nekaj časa obstaja. Nekateri predstavniki politične opozicije izražajo vprašanje devalvacije romunskega leja v svoje agitacijske namene in posebno naglašajo, da če švicarski frank velja na takozvani »rni borzi« 65 lejev, potem nima smisla vstrajati na uradnem tečaju 32,25 lejev, kakor je bila izvršena tozadevna stabilizacija leja v letu 1929. Pristaši devalvacije pravijo, da je celo vlada sama naglasila, da je treba tečaj leja znižati, ter tudi uvedla premije na izvoz in na ta način našla kritje za razliko med uradnim tečajem leja in tečajem na svobodnem trgu.

V poslednjem času se romunsko časopisje zelo živahno peča z usodo romunskega leja. Pristaši sedanega stabilizacijskega tečaja leja, med njimi tudi vladni finančni strokovnjaki, priznavajo, da se nahaja lej v neki predhodni etapi. Načelno stojijo na stališču stabilizacije iz leta 1929. Narodna banka sama priznava, da je lej v primeri z drugimi valutami devalvirala za 30 do 50% in se tudi v teh mejah izplačujejo uvozne premije in predpisujejo uvozne davčnine. Kljub temu pa naglašajo, da je treba ohraniti ravnovesje med ponudbo in povpraševanjem deviz in zlasti poudarjajo, da je kljub tej navidezni devalvaciji življenje v Romuniji

znatno cenejše, nego v katerekoli drugi evropski državi. Romunska trgovinska bilanca je doslej aktivna. Zato bi devalvacija ne prinesla nikakršnega poboljšanja položaja leja, niti bi ne dvignila finančnega položaja v državi. Pristaši sedanega tečaja leja pravijo, da je treba v tem zlu izbirati manjše in da je to manjše zlo na vsak način ohranitev stabilizacijskega tečaja. Vsak drug eksperiment z valuto pa bi pomenil nov udarec finančno ekonomskemu položaju države. To svoje naziranje podpirajo zlasti z vzgledom iz Holandije, ki je doslej ohranila svojo zlato valutno podlago.

Poleg teoretičnih naziranj finančnih strokovnjakov pa je treba na drugi strani ugotoviti, da je v Romuniji gospodarski položaj drugačen, kakor ga ti prikazujejo. Sklepejo se na ohranitev stabilizacijskega tečaja. Podoba pa je, da romunski kmet, delavec in meščan kljub temu težkemu položaju nimajo zadostnega interesa, da bi se romunski lej devalvirala in zrušila sedanja stabilizacija leja, kajti predobro so jim še v spominu dogodki iz inflacijske dobe pred letom 1929, ko so cene njihovih del in proizvodov padle na tako nizek nivo, da je popolnoma zastalo vsako produktivno delo. Prav v tem pa tiči največja varnost, da bo sedanja romunska vlada lahko v svojem vladnem programu zagovarjala stališče stabilizacijskega tečaja leja in ji ne bo treba tvegati v finančnem pogledu devalvacijskega poskusa.

Trgovinska in plačilna bilanca SSSR

Zunanje trgovinski komisar SSSR je v preteklih dneh objavil v sovjetskem tisku trgovinsko bilanco za poslednjih pet let. Bilanca je končala v letu 1931 s pasivo 293 milijonov rubljev, 1932 s pasivo 129 milijonov, leta 1933 z aktivno 147 milijonov, v letu 1934 z aktivno 183 milijonov in v prvih devetih mesecih letošnjega leta z aktivno 84 milijonov. Za vse letošnje leto pa pričakujejo aktivnost trgovinske bilance za 120 milijonov rubljev.

Poleg aktivne trgovinske bilance pa se je v Sovjetski Rusiji znatno povečala tudi produkcijska zlata. Ki v poslednjih dveh letih letno že presega 100 milijonov rubljev. Sovjetska Rusija je s tem stopila na drugo mesto v svetovni proizvodnji zlata. Stalna trgovinska aktivna bilanca in povečana proizvodnja zlata sta omogočili Sovjetski Rusiji amortizirati večino inozemskih dolgov, tako da si je celo še povečala svoje zlato valute in zaloge deviz.

Inozemski dolg Sovjetske Rusije, ki je dosegel v letu 1931 najvišjo točko 1.400 milijonov rubljev, se je do letošnjega 1. oktobra zmanjšal na 139 milijonov. V strukturi inozemske zadolženosti Sovjetske Rusije, se vršijo te značilne izpremembe: Zmanjšujejo se kratkoročni in posredovalni krediti, postopoma pa se zvišuje dolgoročni kredit na 5 do 7 let, ki ga je Sovjetska Rusija dobila v letošnjem letu v Nemčiji in CSR.

Toda tudi v plačilni bilanci Sovjetske Rusije so v poslednjih letih nastale večje izpremembe. Prvih po 18 letih bo imela v letošnjem letu poleg aktivne trgovinske bilance tudi aktivno plačilno bilanco.

Devalvacija italijanske lire

Italijanska Narodna banka je povišala nakupno ceno zlata na 1550 lir za 1 gr. S tem ukrepom je bila znižana približno za 22% do sedanja stabilizacijska osnova iz l. 1927, ki je znašala 1263 lir za 1 gr. Če preračunamo vrednost lire po novi ceni zlata, lahko ugotovimo, da je danes 100 lir samo 645 gr. zlata. Znižanje zlata podlaga lire, kakršno je bilo sedanje izvedeno, pomeni delno devalvacijo. Cena zlata 1550 lir velja seveda samo za domače prebivalstvo, to je v Italiji sami. Poleg tega pa je še treba ugotoviti, da danes Italija nima zadostne količine zlata, da bi lahko v primeri z zlato podlago zamenjala bankovce za zlato. S tega stališča je pravzaprav zlato kritje lire bolj ali manj samo še teoretiška značaja. Na mednarodnem deviznem tržišču pa Italija še naprej vztraja na prejšnji pariteti lire, zato je tudi Italijanska Narodna banka vsepovsod intervenirala v prospeh lire. Povišanje cene zlata ima zatorej samo notranji gospodarski značaj, ker namreč Italija z novo ceno zlata ni sorazmerno prilagodila mednarodnega kurza lire. Kljub temu, da je uradni tečaj lire še vedno na isti višini, pa se vendarle ta delna devalvacija italijanske lire pozna v privatni trgovini zlasti še v uvozu, kjer je kurz lire mnogo nižji, kakor pa ga izkazuje uradna borza.

Zaščita kreditnih zdruag

Kmetijsko ministrstvo je na osnovi odločbe o zaščiti kmetijskih zdruag in njihovih zvez od 23. novembra 1934 dovolilo odlog plačil in odredilo obrestno mero za stare vloge naslednjim kreditnim zdruagom: Hranilnici in posojilnici v Blagovici, Hranilnici in posojilnici v Borovnici, Hranilnici in posojilnici za Blejski kot na Bledu, Posojilnici v Cerklju, Hranilnici in posojilnici v Cirkovcah, Kmetijsko-delavski hranilnici in posojilnici v Dolu pri Hrastniku, Hranilnici in posojilnici v Hinah, Posojilnici v Križevih pri Ljutomeru, Posojilnici v Makolah, Hranilnici in posojilnici v Motniku, Ljudski hranilnici in posojilnici v Ormožu, Hranilnici in posojilnici v Predvorju, Ljudski hranilnici in posojilnici v Rečici ob Savinji, Hranilnici in posojilnici v Ribnici, Hranilnici in posojilnici v Ribnici na Pohorju, Kmetijski hranilnici in posojilnici v Starem trgu pri Ložu, Hranilnici in posojilnici v Starem logu, Hranilnici in posojilnici v Strugah, Hranilnici in posojilnici pri Sv. Kunjundin na Pohorju, Posojilnici in hranilnici pri Sv. Križu pri Litiji, Hranilnici in posojilnici v St. Gotardu, Kmetijski hranilnici in posojilnici v St. Jerneju na Dolenjskem, Kmetijski hranil-

nici in posojilnici v Škalah, Hranilnici in posojilnici v Toplicah, Hranilnici in posojilnici v Zagradcu in Hranilnici in posojilnici v Zepovcih pri Apaah.

Panevropski agrarni kongres na Dunaju

Vodstvo panevropske unije se je v sporazumu z avstrijsko zvezno vlado odločilo, da bo letošnji panevropski agrarni kongres v mesecu septembru 1936 na Dunaju. Kongres bo v dneh od 7. do 11. in bo razpravljal o vprašanju sodelovanja evropskega kmetstva. Najvažnejše komisije bodo razmotrile o žitnem vprašanju, sladkorju, mesnem, industrijskem, o organizaciji kredita in potrošnje. V zvezi s panevropskim agrarnim kongresom bo na dunajskem sejnišču velika razstava ljudske kmetijske umetnosti, na katerih bodo sodelovali vsi evropski narodi.

Gospodarske vesti

Prepoved uvoza nemške državne marke. Po odredbah, s katerimi se je prepovedal izvoz državne marke je sedaj nemška vlada prepovedala tudi uvoz državne marke. Prepoved je motivirala s tem, da se je v zadnjem času opazilo znatno povečanje uvoza te valute, ki je pričel ovirati normalni razvoj nemške denarne politike.

Uspeh obrtniške razstave v Zagrebu. Obrtniška razstava, ki je te dni trajala v Zagrebu, je imela kljub današnji gospodarski stiski, prav zadovoljiv uspeh. Razstavo je posetilo nad 100 tisoč obiskovalcev, ki so se živo zanimali za kvalitetne obrtniške izdelke in je bilo tudi več blaga prodanega.

Izvoz goveje živine v Egipt, Palestino in Malto. Ministrstvo trgovine in industrije, je izdalo posebne odredbe, s katerimi naj bi se olajšal izvoz goveje živine v Egipt, Palestino in Malto. Pri tozadevnem izvozu naj se zalorej zainteresirani izvozniki obračajo za posrednika na urad za nadzorstvo izvoza živine v Beogradu.

Bolgarski izvoz grozdja. Po statističnih podatkih je Bolgarski uspešno, da je dozdaj izvozila okrog 5600 vagonov grozdja v inozemstvo. Lansko leto je ta izvoz znašal samo 3800 vagonov in je torej v primeri letošnji izvoz nenavadno porasel.

Češkoslovaška in Španija sta v teh dneh sklenili začasn timerovski pogovor, ki bo veljal do konca januarja. Po tem dogovoru bo Španija dobavljala Češkoslovaški pomaranče, grozdje in drugo južno sadje v zameno za avtomobile in industrijske proizvode.

Dotok zlata v Ameriko. Po kratkem zastoju koncem novembra je zopet porasel dotok zlata iz Francije v Ameriko. Od 9. septembra do konca novembra so dosegli nošilke zlata vrednost 431 milijonov dolarjev. V tej količini je vstetil iz Holandije 61 milijonov dolarjev, iz Londona 151, iz ostalih evropskih držav pa nad 56 milijonov. V celoti je doslej dotok zlata dosegel vrednost 702 milijonov dolarjev.

Obtok novčarje naše Narodne banke se je v dobi od 27. do 30. nov. povečal za 85.966.680 dinarjev na 4.898.051.290. V istem času se je devizna in valutna podlaga ojačala za 5.746.454 dinarjev. Obtok in obveza na pogled so znašale skupno Din 6.212.618.224 Din, s skupnim kritjem 30,09%, med tem ko je znašalo zlato kritje 27,13%.

Naše terjatve v italijanskem in nemškem klirinzu. Po najnovejšem izkazu Narodne banke se je povečal neizravnani saldo v klirinu z Italijo za 10 milijonov dinarjev in je znašal 28. novembra 185 milijonov dinarjev. Kljub odobrevdi klirina z naše strani se je vendarle klirinška terjatve napram Italiji povečala, kar je treba predvsem razumeti na ta način, da so se enakomerno priznala italijanska izplačila, ki so bila izvršena pred 18. novembrom za blago, ki je v tem času šlo v Italijo. V klirinu z Nemčijo pa se je prav tako povečala naša terjatve. Po zadnjem izkazu Narodne banke so naše klirinške terjatve porasle na 381 milijonov dinarjev.

Borzna poročila

DEVIZE

Liubljana, 5. decembra. Amsterdam 297499—298959, Berlin 175608—176995, Bruselj 74107—74613, Curih 142101—142808, London 21613—21819, Newyork 435543—439174, Pariz 28917

—29061, Praga 18142—18253, Trst 35387—35696.

Curih, 5. dec. Beograd 702, Pariz 203450 London 1524, Newyork 309, Bruselj 5220, Madrid 421750, Amsterdam 20940, Berlin 12425, Dunaj 5670, Stockholm 785750, Oslo 765750, Kopenhagen 6805, Praga 127750, Varšava 5815, Atene 290, Carigrad 245, Bukarešta 250, Helsingfors 67150, Buenos-Aires 084625.

VREDNOSTNI PAPIRI

Zagreb, 5. decembra. 7% inv. pos. 76—7750, Vojna škoda 364—366—364—366, januar 365 bl., februar 364—365—365, 4% agr. obv. 4350 den., 7% Blerovo pos. 7050—71, 8% Blerovo pos. 8025—81, 7% pos. hipot. banke 74 den., 6% begl. obv. 6150—6250, Nar. banka 6400 den.,

= Sport =

Nepotreben poraz

Pod tem naslovom razpravlja »Juturni list« o našem porazu v Rouenu. Tekmo z reprezentanco Normandije je naša B reprezentanca izgubila kar s 6:2, kot smo to že poročali v naši ponedeljkovi številki. Clankar ugotavlja, da je bilo čisto nepotrebnost, da smo se sedaj na kraju kvalifikacijskih tekem spuščali z preigranimi igralci v kake večje podvige. Poleg tega je bila pa še sestava našega teama pravo skrupulacijo igralcev, ki so si bili med seboj čisto tuji in se je moralo ugotoviti, da moštvo absolutno manjka vsaka uigranost.

Šlo je pač le za lep izlet v tujino, ki ga bomo pa drago plačali. Savez se moti, če misli, da o našem porazu v inozemstvu ne bodo vodili računa. To se je takoj videlo že po tem, da je bila tekma v Lyonu, čeprav je bila že sklenjena, odpovedana, in je odpotovala naša reprezentanca naravnost domov.

Nekaj novega!

Naš zimski sport je obogatel za novo pridobitev. Te dni je izšel »Zimsko-sportni koledar«. Ni to koledar v navadnem, konvencionalnem pomenu. Z njegov obseg (160 strani) nam pove, da se v njem skriva mnogo več. To je pravi priročnik zimskega sportnika in turista v žepni obliki.

Kar pogledamo: Poleg koledarskega dela je cela vrsta pregledno sestavljenih praktičnih navodil in tabel. Prava vsebina pa se začneja s pogledom celotnega delovanja JZSS v pretekli sezoni. Za tem sledi: pregleden program bodoče zimске sezone pri nas, program zimске in celo letne olimpijade.

V zgoščen, jedrnat obliki je podana oprema smučarja. Zlate nauke pa bo smučar, zlasti začetnik črpal iz tajnosti moderne smučske tehnike, ki je poslana v najdojemljivejši obliki in opremljena s skicami. Impregnacija in mazanje smučk je poglavje zase, ravnotako navodila o smučskih solah.

Posebnost koledarja pa tvori izredno pregledno sestavljen seznam zimskih tur, ki ga izpopolnjuje precejšen zemljevid Dravske banovine. V svojevrstnem stilu je podana, idejno in praktično, kopna in zimska alpinistika, ki jo dopolnjuje seznam prvih zimskih vzponov na naše gore.

Da so neizogode in nesreče v planinah neizbežne, so prireditelji koledarja tudi vpoštevati — zato kar 10 strani o prvi pomoči! — Največji škrat pri vseh izletih in turah je pa gotovo vreme. Da bi vedel, kdaj bo sonce, kdaj bo dež — moraš postati meteorolog. Kako — izveš v koledarju. Clanek je napisan na podlagi znanstvenih izsledkov.

Koledar sam je sestavljen v povsem novi obliki, opremljen s slikami in tiskan na finem papirju. Vezava je v celem platu in okusnimi platnicami. Sploh je oprema odlična.

Prireditelji so dokazali, da se za ceno 12 dinarjev tudi pri nas da usvariti nekaj lepega in dobrega. Zato njihovemu prizadevanju vse priznanje.

Sokolstvo

Uspela akademija Sokola Ljubljana-šiška

V znamenju notranje konsolidacije tega drugega najstarejšega društva Velike Ljubljane, je bila v sredo zvečer v nabito polni telovadnici Sokolskega doma izvršeno uspešno telovadno akademijo. Akademije so se udeležili med drugimi župni starosta br. dr. Pipenhacher, načelnik br. Vrhovec in številno članstvo ljubljanskih sokolskih društev. Telovadnica je bila okusno okrašena z zelenjem in državnimi zastavami, med katerimi se je dvigal kip ustanovitelja Sokolstva br. dr. Tyrša.

Spored akademije je bil izredno pester in bogat, ter ga je otvorila sokolska himna »Hej Slovani!«, ki jo je zaigral društveni orkester. V dvorano je nato korajžno prikorakala moška deca, ki je prav dobro in strumno izvedla vaje po znani skladbi »Junak iz Like«. Devet deklic je nato ljubko in dokaj skladno izvedlo vaje na valčkov takt, ki so ugajale. Malo več pazljivosti pri posameznih gibih bi ne škodovalo. Pri

Agr. priv. banka 234—23550—23450, Dunaj Zagreb 881—891—886, Dunaj-Beograd 89719—88719, Grčija-Zagreb 2965—3035—30, Grčija Beograd 2975 pon., Priv. klir. London-Zagreb 25270—25439—25350, Priv. klir. London-Beograd 25330—25170, Priv. klir. Madrid-Zagreb 685—695—690, Privatni kliring Madrid-Beograd 680—670, Trboveljska 95 den., Priv. kliring Berlin-Zagreb 1470—1490—1480, Sefer, Osjek 115 den. 7% stab. posojilo v Curihu 77 den., 6% dalm. agrari 6025—61.

BLAGOVNO TRZIŠČE

Novi Sad, 5. decembra. Koruza: bačka in srem., stara 102—104, banaška, stara 102—103, bačka, sremška in banaška moka 93—95. — Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

nato sledečih raznoterostih nam je moški naraščaj pokazal vrsto najrazličnejših predmetov, saltov, seskokov itd. med bučnimi ovacijami gledalcev. Prav dobre so bile vaje članic s kiji, nakar je moška in ženska deca zaplesala naša narodna kola in slovenski kmetijski valček, ki je izzval viharo odobravanje. Vaje članic na dvo-višinski bradli so bile prav posrečene in so nekatere članice opravile vaje z vso eleganco in lahkoto. Po krajšem odmoru so nam naraščajniki, naraščajnice in dečki pokazali nekaj krasnih preskokov čez konja na šir s prožno desko. Občinstvo ni štedito s priznanjem, posebnih ovacij pa je bil deležen mladi »Alžirec« Stadler, ki ni prav nič zaostajal za naraščajniki.

Nato so prišle v dvorano člani s štiti in meči, ki so izvršno izvedli vaje »Grška epopeja«, ki nam kaže telesno vzgojo pri starih Grkih. Krasni gibi in prav dobra izvedba so navdušili občinstvo. Ljubek in dokaj dobro izveden valček naraščajnic je ugajal, prav tako nam je vrsta članov na drugo pokazala, da ima Sokol v svojih vrstah nekaj izbornih orodnih telovadcev, nakar so naraščajniki prav dobro izvedli vaje po »Sulejmanovi koračnici«, ki spominja na dr. Murnikovo »Turško koračnico«. Najlepa in najboljša točka je bilo »Slovo gladiatorev«, ki so jih skladno in strumno izvedli člani. Uspešno telovadno akademijo je zaključila mogočna simbolična skladba Gregorčičevi »Soci« po recitaciji br. dr. Koviča, ki je bila prav dobra in je napravila na občinstvo zelo globok vtis.

Da je akademija dosegla tako lep uspeh, je zasluga marljivega br. načelnika in sestre načelnice ter vsega vadiateljskega zbora, za kar jim izrekamo naše iskrene čestitke!

J. H.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petina vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

POPOLNOMA BREZPLACNO dobiti ponatis »Za človeško življenje« od dr. Löbla, ki Vas v obliki romana seznani s sladkorno boleznijo in sifilisu. V pol leta izšlo v 16 jezikih. Pišite nam še danes! »Družinski tednik«, Ljubljana, Tyrševa 29/g.

DRAŽBA se vrši 12. decembra 1935 ob 10.30 pri sodišču, soba 16, znane trgovske hiše M. Spreitzer, Ljubljana, Maitrova ulica 2 z velikimi skladišči in večjim dvoriščem. Cenilna vrednost Din 607.110—, najmanjši ponudek Din 303.555—, kavejca potrebna Din 60.711—. Plačljivo tudi v hranilnih knjižicah. Interesenti se vabijo!

ALI VAM NISEM PRAVIL, da si priskrbite pravočasno za deževno vreme in zimsko brozgo dobro obutev: čevlje in snežke. Se je čas, oboje lahko kupite pri podružnici tvrdeke Bafa v Šiški, ki jo vodi naš rojak Joško Plesničar.

Opozorite prijatelje!

Če se znižajo prejemki, se morajo znižati tudi izdatki

Zaradi znižane naročnine dnevnika »GLAS NARODA«

od prejšnjih Din 25— na

Din 12'— mesečno

ima lahko danes prav vsakdo v Sloveniji dnevnik v svoji hiši

Naročite: Uprava »Glasa naroda«, Ljubljana, Nebotičnik

IZDELUJE SE VRSNO SOLIDNO
KLISARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA UL. 13

Naročajte

„Glas
naroda“!

Kultura

Ljudsko gledališče

Zelo razveseljavajo pri nas Slovencih je, da se potreba po dobrih ljudskih gledališčih stalno stopnjuje. Naši podeželski režiserji in igralci kljub temu, da so preobloženi z dnevnimi skrbmi, s svojim idealizmom rešujejo prestiž slovenskega naroda, kajti njih idealizem in energija je tista sila, ki žene našega po napredku željnega fanta in dekle za širšim pogledom na vsakodnevne dogodke doma in po svetu.

Kaj ni vprav gledališka predstava tisti dogodek v enoličnosti življenja na deželi, ki tako osvežujoče deluje na zdrav instinkt našega podeželana, ki mu pri gledališki predstavi vzbujajo srce za ritom in dinamiko življenja?

Kaj ni vprav gledališče tista duhovna sila, ki bi nam imela vzgojiti človeka, ki bi stal nad današnjim omrtvelim okvirom? Da, prav gotovo je naloga gledališča, da vzgoji čustvenega in razumnega človeka, ki bo lahko pozitivno gradil srečo svojega naroda.

To je namreč sodobno pojmovanje o nalogah in namenih gledališča. Prav dobro vemo, s kakšnimi težavami se bore naši podeželski režiserji, vemo, kako hrepene po stvarnih besedah o gledališču in vprav zato bomo skušali v tem članku razčleniti nekaj vprašanj.

Ugotoviti moramo najprej, da je gledališče vedno sodoben družabni pojav s čisto določenim psihološkim pritiskom na maso (vzgoja).

Gledališka predstava je plod kolektivnega dela, zato je popolnoma na mestu, da najprej ugotovimo, kaj je gledališka igra. Gledališka igra je niz psiholoških momentov, ki jih avtor obseje v gotovem problemu (iz katerih se problem tudi poraja), jezikovo vzorno izraženi in izoblikovani v odrosko mogoči formi. Avtor je tvorec gledališke igre.

Gledališka predstava je druga konkretna oblika igre, ki jo režiser oživi in dopolni. Režiser in igralci so tvorci gledališke predstave.

In kdo je igralec? Igralec je tista oseba, ki je zmožna, da nam po pisateljevih in režiserjevih intencijah ustvari na odru misleče življenjsko bitje, kateremu gledalec verjamejo (seveda polemizirajo z njegovim stališčem v danem problemu), predvsem pa je važno, da smo prepričani o njegovi eksistenci.

Režiser je umetnik-osebnost. Kot tak vsebuje poleg tehničnega znanja skalo čustev, galerijo profilov in oster sluh za dinamiko življenja. Umetnik je lahko samo sodoben. Avtor, režiser in igralci so gledališki triumvirat, v katerega izrazu se zrcali sodobnost, moderno gledališče pa je poleg tega še — kirurg.

Slikar, ki je doslej dominiral, je potisnjen v podrejenost ali pa sploh izločen. Avtorje, ki stikajo po zakonskih posteljah, prisluškujejo zaljubljenec v parku, postavljajo kot vzgon tragedije dedno obremenjenost, moderno gledališče odklanja. Polje, tovarna, gibanja, kriza in nje vzroki, teorija o rasi, narodno gospodarstvo, politične struje in podobno so te-

me, ki jih obdelava sodobni pisatelj in režiser igralski kolektiv.

Sodoben avtor in režiser poudarjata: Ljudje, zavedajte se, da sedite v gledališču in da ste prisotni pri predstavi, ki je sicer življenje, toda mi igralci, smo kljub temu samo igralci, hočemo vam nekaj povedati, kar bi vi, če vas slikar potegne za seboj, prav gotovo preslišali. Po tej razlagi razumemo inscenacijo: gole deske, reflektor kajti vsebina igre je upravičena in aktualna beseda — in osrednja oseba: igralski kolektiv — ljudje. (Ochlopkov, Burian E. F. in drugi so režiserji, ki tako pojmujejo gledališče in se za njegovo osvobodjenje bore.)

Slovenci imamo kaj malo sodobnih dramatičnih pisateljev. Največjo brzdo vidim v tem, da obupajo, ker ne zmorejo »stila«, čeravno je pri talentu logičen rezultat, da s temo prinaša tudi stil.

Sploh pa bi se moralo vprašanje gledališke kulture posvečati veliko več pažnje, kajti če se je naše podeželje pobrigalo za odre, bi moralo mesto skrbeti za avtorje. Medtem ko se poljski komediograf roga Arijeem, ko tuji avtorji neusmiljeno secirajo obstoječi red, gonijo za zlatom v Afriki itd., naši prav gotovo talentirani pisatelji sanjarijo o Shakespearcu, Ibsenu, Kleistu in Schönherju. To je tudi vzrok, da smo navezani večinoma le na prevodno literaturo, med tem ko bi pri malce podjetnosti lahko dosegali iste uspehe kot pri nas interpretirani tuji dramatičniki. Borko Jos.

*

Danes ob 20 bo v opernem gledališču ponovil svoj uspehi plesni debut slovenski plesalec g. Maks Kurbos z gđ. Iro Vasiljevo in Ado Proskurnikovo. Nastop mladega ambicioznega plesalca in njegovih kolegic, ki je napravil pri premijeri zelo ugoden vtis, je vreden pozornosti, in obisk baletne produkcije toplo priporočamo.

Afera Stavijsky

Pri včerajšnji razpravi zaradi afere Stavijskega je bilo zaslišanih več strokovnjakov o dragocenosti in njihovi vrednosti. Nato je bil zaslišan tudi intimni prijatelj in glavni sodrnik Stavijskega Pigaglian, ki je izjavil, da je Stavijski ob neki priliki, ko je govoril o bonih bayonske hranilnice, omenil, da bi bilo kompromitiranih zelo mnogo ljudi, če bi afera prišla na dan.

Koliko jih je šlo skozi Suez?

Po informacijah poročevalca agencije Havas so od 21. februarja do 23. novembra t.l. prepeljali skozi Sueški kanal v Vzhodno Afriko 242.000 Italijanov. V istem času se je vrnilo iz Vzhodne Afrike v Italijo 5.300 obolelih italijanskih vojakov in delavcev.

Angleška zdravniška pomoč Abesincem

Po vesteh agencije Reuter iz Berbere je prišel tja parnik »Sudan« s člani angleške misije, ki bo organizirala poljske ambulance v Ogadenu. Misija je pripeljala s seboj 15 tovornih avtomobilov z raznim sanitetskim materialom in zdravili.

Zanimivosti z vseh strani

Iz večjih italijanskih mest prihajajo poročila, da se krajevnim avtomobilskim klubom javlja vedno večje število premožnih meščanov, ki stavljajo svoje avtomobile državi prostovoljno na razpolago.

Reško pristanišče je bilo včeraj zaradi silnega viharja zelo poškodovano. Vodovje se je razlilo po obali in je na mnogih mestih porušilo valobran. Podrlo je tudi železna vrata, ki ločijo reško luko od sušaške. Več čolnov so valovi prevrnili. Človeških žrtev pa ni bilo.

Na Poljskem je bilo koncem novembra nezaposlenih 308.888, to je za 26.304 več nego koncem oktobra.

Pravijo, da bosta angleški križarki »Hood« in »Renown« te dni odpluli iz Gibraltarja na vojne vaje v Atlantskem oceanu. Vaje bodo trajale več dni. Manevri imajo namen, dati mornarjem priliko, da se izpopolnijo v manevriranju na odprtem morju. Križarkama se bo priključilo še več manjših edinic. Vaje bodo v bližini Casablance.

Ameriško državno tajništvo za pošte bo ob priliki prihodnjega zasedanja predložilo kongresu načrt zakona za kredite, ki so potrebni za uvedbo redne letalske poštne službe preko Atlantskega oceana.

V neki veliki stockholmski garaži je nastal požar. 18 avtomobilov je zgorelo.

Na vseučilišču v Poznanju je prišlo ponovno do hudih protizidovskih izgrediv. Predavanja na medicinski fakulteti so prekinjena za nedoločen čas.

Iz Koblenza poročajo, da je Ren s pritoki vred pričel hitro naraščati. Nastala je bojaze, da ne bi voda prestopila bregov in se raz-

lila po obeh obrežjih. Kakor poročajo iz nekaterih krajev ob južnem toku reke, je voda dejansko že prestopila bregove in se mestoma razlila po nižjih krajih.

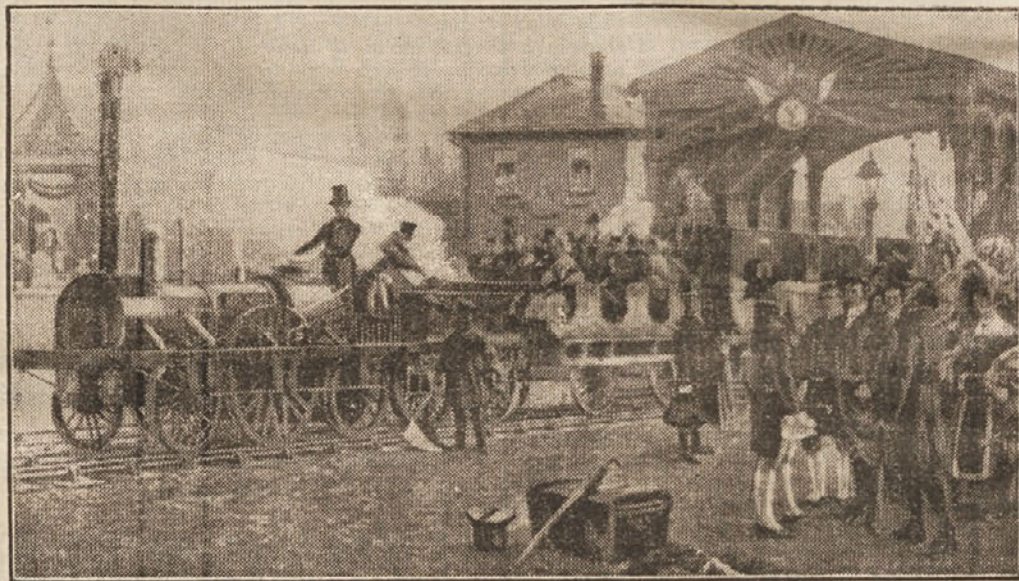
Varsavska policija je preteklo noč aretirala 30 članov sindikalne centrale poljske komunistične organizacije. Izvršenih je bilo zelo mnogo hišnih preiskav.

Po doslej še nekontroliranih vesteh so nastali hudi nemiri v pokrajini Oaksaki v Mehiki. Zatrjuje se, da je bilo pri prvih incidentih ubitih 7 ljudi, večje število pa ranjenih.

Na vojaškem letališču v Washingtonu se je pripetila huda nesreča. Močan veter je zanesel neko letalo, ki je nameravalo baš pristati, v bližnji breg, ob katerem se je razbilo. Dva oficirja sta bila ubita.

Posilno letalo »Havre—Pariz—Bordeaux« je v bližini letališča Marque zadelo v neko drevo. Ena oseba se je ubila, druga je hudo ranjena.

Britanske radijske postaje so odklonile prenos govora ob priliki otvoritve pomorske razorožitvene konference z motivacijo, da za širše občinstvo ne bo zanimiv.

7. decembra 1835, torej pred 100 leti, je stekla v Nemčiji prva lokomotiva po prvi progi, in sicer med Nürnbergom in Fürthom, ki je bila obenem druga železnica tedaj v Evropi. Slika kaže slovesno otvoritev kolodvora v Nürnbergu na ta dan

Ne samo vojaki, tudi poročevalci in fotografi vseh večjih listov v Evropi, ki se mude v Abesiniji, morajo prestajati vse napore in težave vojnega stanja. Slika kaže, kako si kuhajo kosilo s pomočjo domačinov

Sestra angleškega kralja, princesa Viktorija, ki je te dni umrla. Bila je neporočena.

Jens Podumjin je bil kakor pijan.

— Povej še enkrat. Govori, grlica moja, govori!

— Saj me ne poslušaj, Ivan.

— O, ne veš, kako te poslušam! Z vsem srcem, z vso dušo sprejemam vsako tvojo besedo. Od same sreče te ne morem razumeti, vendar govori, govori!

Natalija se je vedno domislila kake nove podrobnosti, ki jo je pri prvem pripovedovanju prezrla.

— Ali ti ni prej Tatjana nikoli nič omenila o meni?

— O materi, o očetu?

— O vsem tem ni bilo pri nas nikdar nobene besede. Sicer sem vedela, da sem Rusinja, vendar sta me Belfleursova z dobroto in ljubeznivostjo znala tako uspraviti, da nisem nikdar razmišljala o svojem poreklu.

Inženjer je tu in tam prikimal. Da, dobrota je v življenju največja čudodelka. Iz zveri ti napravi človeka, gluhih vrača sluh in slepih vid. Saj tudi Jens sam ni dosti drugačen. Tudi njega je dvignila dobrota in ga potisnila v take višine, da se mu je skoraj zavrtilo.

Hotel je že spregovoriti o svojem delu, pa se je

zdrnil in obmolnil. Natalija nemara še ničesar ne ve. Morda bi se ga celo ustrašila, ako bi ji sedaj zaupal, kaj je z njim.

— In praviš, da si me videla? se je spet oklenil sestrinega pripovedovanja.

Ona mu je skušala pojasniti ta svoj zagonetni občutek. Prišlo ji je kakor v snu, čeprav ni spala. Na vsem lepem so ji izginile vse druge misli in je imela samo brata pred očmi. Kakor bi se nekaj posvetilo v njej, je bilo.

— In ni prišel nihče k tebi?

— Veš, to je zopet drugo čudo. Zdi se mi, da sem imela privide ali kaj. Včasih sem čutila, kakor da stoji nekdo poleg mene, ženska, prijateljica, neznanca tovarišica. Slišala sem njene besede, a vendar ne morem in ne znam povedati, kako se je to prav za prav zgodilo. Bilo je kakor v polspanju, razumeš?

— Potem?

— Potem sem pač šla na pot. Zdi se mi, da sem potovala precej časa in se že bojim, kaj poreče moj dobrotnik, moj drugi oče.

— Sedaj ga bova vendar obvestila, kje si in kako sva našla drug drugega.

— Ako se ti zdi primerno, Ivan. Jaz bom ravnala čisto po tvojih željah in nasvetih. Ah, kako lepo je imeti takega krepkega brata!

Jens se je nežno nasmehnil sestrini vnemi, Natalijo samo pa je govorjenje čudovito poživilo. Sama se je čutila kakor prerojeno, ko je lahko zaupala bratu vse svoje male skrivnosti. Razigrano je zlasti govorila o tem, kako jo želi gospod Belfleurs omožiti.

— In ti?

— Brrr, meni se še prav nič ne ljubi! Joj, saj res, Ivan, ali si ti tudi še sam?

Inženjer se je zganil. Bilo je kakor padec iz rožnatih oblakov na trda tla vsakdanjosti.

— Prav za prav ne vem, kako naj povem.

— Oho, to je pa že celo zanimivo!

— Se ti zdi?

— No, no, povej vendar.

— Saj pravim: oženjen še nisem, vendar ne manjka dosti do tega.

— Imaš torej nevesto? je z nadihom ljubosumja poizvedovala Natalija. — Ali je lepo, razumno dekle? Inženjer je skomignil z rameni:

— O tem menda ne gre sodba meni.

— Porednež! mu je požugala sestra. — Čakaj, čakaj, bom tudi jaz tako nagajiva, kadar si izberem ženina!

Bilo je kakor v otroških dneh. Natalija se je smehljala kakor dekletce, ko se je brat nenadoma zresnil:

— Veš, Nataša, to vse so vprašanja, ki jih ni mogoče takoj razumeti.

Mladenka se je zganila:

— Kaj pa je treba razumeti, dragi moj?

Jens je okveval. To je treba vse premisliti. Toliko let se nista videla, vsak v drugih razmerah sta rasla in se morata šele sedaj zblížati. Ona je živela kakor cvetka na gredi, medtem ko njemu to ni bilo dano. Bilo je polno bojev, življenje v večni borbi za osvelo in uspeh.